ſe ab illo elongauerit. Item cogitaui
mecum quanta eſſet potentia dei. ac
deinde admirari cepi veſaniam homi
nū qui mortales ſunt: et tamē volun
tati eius obuiare non pertimeſcūt. Ex
hac itaqꝫ admiratōe cōpulſus ſum ex
clamare ꝛ dicē. Quare fremuerūt gē
tes: et populi meditati ſunt inania?
Et eſt admiratio mixta indignationi
qua veſaniam admiramur: preſum/
ptioni indignamur. Item in anguſti/
is conſtitutus. quantum eniꝫ ſemper
in dei miſericordia confidebam: cogi/
tare incipio. quia cum quodammodo
me ab eo video derelictum. ex affectu
doloris in hec verba prorumpo. Do/
mine quid multiplicati ſunt qui tribu
lant me: multi inſurgūt aduerſum me
Item ex affectu dilectionis canitur
pſalmus. Diligam te domie fortitu/
do mea. Ex affectu timoris. Domine
ne in furore tuo arguas me. Hoc aūt
qualit̄ per ſingulos pſalmos cogno/
ſci poſſit. explanare prolixioris ope/
ris expetit tractatum

Pſalmꝰ primus

BEatꝰ vir
qui non
abijt i cō
ſilio impiorum ꝛ i
via peccatorum non ſtetit: et in ca/
thedra peſtilentie non ſedit: Sed in
lege domini voluntas eiꝰ meditabit̄ ꝛc̄
Hiero. Pſalterium eſt quaſi ma
gna domus que habet plures cubicu
los ſeu cellas: et vnaqueqꝫ cella habꝫ
ſuam clauiculam. Porta vero huius
magne domus eſt pſalmꝰ preſens cu/
ius clauis eſt ſpiritusſanctus. Reli/
q̄ vero pſalmi quaſi ſingule celle ſūt
habentes proprias claues ſuas: vide
licꝫ titulos per quos aperitur ſenſus
eorꝫ et intelligitur in cuius perſona
cantatur quilibet pſalmus. an ī perſo
na chriſti. an in perſona eccleſie: an in
ꝑſona prophete Collector At ple/
riſqꝫ vero doctoribus diuerſimode
exponitur hic pſalmus. Nam Augu
ſtinus et Caſſiodorus exponūt ipm
allegorice de domino noſtro. vt Be
atus vir ſit chriſtus: qui non abijt in
conſilio impiorum Augꝰ Sicut
Adam qui conſenſit vxori decepte a
ſerpente vt dei precepta preteriret.
Et in via peccatorum. Caſſio.
Quia venit quidem in via peccato/
rum naſcendo ſicut peccatores. Sed
non ſtetit. quia cum non tenuit illece
bras ſecularis. Et in cathedra peſti
lentie non ſedit. quia noluit regnuꝫ
terrenum cum ſuperbia Caſſiod.
Uel quia poſteris non pernicioſe: ſꝫ
ſalutaris doctrine exempla reliquit:
qui totius mundi vulnera medicabi/
li predicatione ſanauit Hiero. Iu
dei vero hunc pſalmum dictum eſſe
exiſtimant de Ioſia: eo ꝙ ſolus inter
prophanos reges non abierit in con
ſilio impiorum: ſed ſecutus ſit legem
dei. Multi etiam vt Tertulianus in
libro de ſpectaculis ac alij aſſerūt hūc
pſalmum poſſe intelligi de Ioſeph ꝺ
arimathia qui corpus domini ſepeli/
uit: eo ꝙ non abierit in conſilio iudeo
rum/ et in via peccatorum non ſtetit:
et in cathedra phariſeorum non ſe/
dit. tamen nos (quod illi ſpecialiter
in illo interpretantur) generaliter in
viro iuſto interpretemur. Iuxta igi/
tur hunc ſenſum videlicet moralem.
Hugo de ſancto victore Intētio
ꝓphete eſt vt conformet nos deo. Hoc
aūt fit ꝑ virtutes q̄rū finis ē btitudo

Et ideo in beatitudine incipiens ait
Beatus:non illa beatitudine terre/
na de qua dicitur in pſalmo cẽteſimo
quadrageſimotertio Beatuꝫ dixerũt
populũ cui hec ſunt Caſſio. Qui
ex puta ſũma ſecuritate ſuffultꝰ in ꝯti
nuata leticia et mũdanis copiis perſe
uerat Nico. Sꝫ hic iuſtus deſcri
bitur beatus beatitudine celeſti: non
in re:ſed in ſpe.ſicut dicit ph̄us p̄mo
ethicoꝝ. Pueros beatificamꝰ q̄uis
non ſint adhuc capaces felicitatis po
litice.ſed quia ad hoc ſunt diſpoſiti ꝑ
conditiõem indolis bone Caſſio.
Vir vocatur a viribus.qui neſcit to
lerando deficere.aut in proſperis ali/
qua ſe elatione iactare.ſed animo ſta/
bili defixus.et celeſtium rerum contẽ
platione firmatus manet ſemper im/
pauidus qui non abiit. Hiero.
Tria hominuꝫ generalia peccata de/
ſcribit:Aut enim malum cogitamus:
aut facimus:aut docemus .De primo
dicit Glo. Qui non abiit a deo
regionem peccati cogitatione peccã/
do per ſenſum voluntatis:q̄uis eſſet
poſitus in conſilio impioꝝ id eſt
q̄uis impii hoc molirentur quod eſt
laudabilius:videlicꝫ bene viuere in/
ter impios Caſſ. Impius ē qui in
deum peccat per infidelitatem. Iuſtꝰ
ergo primo deteſtabiles denegat co/
gitatiões:ac deinde actus vicioſe cõ/
uerſationis excludit dicens et in
via peccatoꝝ non ſtetit Hoc eſt:
non perſeuerauit in delicto:ſed per
penitentiam ad meliora conuerſus ē
et in cathedra peſtilẽtie nõ ſedit
Glo. Dans aliis exemplum pec/
candi:vel praue viuendo:vel peruer
ſe docendo.Cathedra proprie docto/
rum eſt ſicut dominus ait Mat.xiii:
Super cahedraꝫ moyſi ſederunt ſcri
be et phariſei. Grego. in codice re
gule paſtoralis titu.iii. In cathedra
peſtilentie ſedere eſt ex ratione mala
diſcernẽ.et tamen ex deliberatione ꝑ/
petrare Caſſ. In cathedra peſtilẽ
tie ſedit.qui poſteris pernitioſe do/
ctrine exempla dereliquit. Peſtilen/
teꝫ dicimus.qui proximum ſuum de/
populatur et ledit Hiero. Vide/
tis ipſi quomodo beatitudo triplex
condonatur.ſi non cogitemus mala:
ſi in peccato non perſeueramꝰ:ſi non
docemus ea que mala ſunt. Dixit
tria que facere non debemus. conſe/
quenter ſubiungit duo que facere de/
bemus. Non enim ſufficit nobis ma/
la fugẽ:niſi conſeq̄mur bona Caſſ:
ſicut et alibi docet .Declina a malo et
fac bonum. Unde ſubditur ſed in le
ge domini voluntas eius. Lex ergo
domini quam Moyſes in monte ſy
nai accepit:eſt in declinandis pecca/
tis.in qua tota mentis viri iuſti inten
tio conſiſtit Hiero. Non dixit in
lege domini eſt timor:ſed voluntas
eius:Multi enim timore faciunt:ſed
mercedem non habet timor facientis
Eius voluntas in lege domini ē:qui
vult facere quod dominus impera/
uit Sed dicat aliquis. Ecce ego vo
lo legem dei facere.beatus ergo ſum
quia volo.Sed vide quid ſequitur.
Et in lege eius meditabitur die ac
nocte. Non ſufficit velle legem dei:
ſed in lege eius meditari. Meditatio
legis eſt non ſolum in legendis ſcri/
pturis:ſed in his que ſcripta ſunt fa/
ciendis.Dum porrigo elemoſynam
legem dei meditor . ſi egrotantem
viſito:pedes mei legem dei meditan/
tur.Si ea facio que precepta ſunt q̄d
alii ore meditantur:ego corpore me/
ditor.Et addit die ac nocte Caſ.
Hec complexio continuum tempus
oſtendit. Qꝫ ſi ad litteram intendas:
oīo nõ ꝯuenit vt die ac nocte iugit le
gẽ dei aliquis aut legat:aut predicet.

Pſalmus .i.

¶ Hiero. Nã ⁊ ambulandum eſt. et
bibendũ: ⁊ cõedendũ: ⁊ dormiẽdũ: et
ea que ad vitam nc̃aria ſunt opanda:
¶ Caſſio. Sʒ ille pbat legẽ dei cõ/
tinue meditat⁹. q̃ oĩa ſm̃ ſcitatẽ gerẽs.
celeſti ſe puritate in oĩb⁹ tractauit: ſi/
cut dicit apl̃s. Oĩa q̃cũq; facitis ĩ ver
bo aut in facto: omnia in gloria dei fa
cite. Hiero. Juſt⁹ igit̃ ſiue mãdu/
cat: ſiue bibit: ſiue dormit: in noĩe dñi
oĩa faciens/meditat̃ legẽ ei⁹ die ac no
cte. Qui hoc fecerit premiũ q̃d meret̃.
ſequit̃ Et erit tanq̃ lignũ q̃d plãta
tum eſt ſecus decurſus aqrum. Mul/
ti ſimpliciter interpretãtur ⁊ dicunt.
Quõ lignũ ſi plãtatũ fuerit iuxta aq̃s.
nc̃e eſt vt vireat ⁊ non ſiccat̃: q: hñt
radices ei⁹ hũores vnde viuãt. Sic
q̃cũq; legẽ dei meditat̃: ipſa legis me
ditatio virorẽ ei facit ⁊ vitã. Hoc il/
li ſimplicit̃ int̃pretant̃. Nos aũt ſpũa
lib⁹ ſpũalia ꝯparãtes in ꝓuerb. iij. de
ſapientia legit̃. Lignũ vite eſt oĩbus
ꝯprehẽdentib⁹ eã. Et ſm̃ aplm̃: xp̄us
dei virt⁹ ⁊ dei ſapientia dicit̃. Si ãt
ſapientia lignũ vite eſt: ipſa aũt ſapiẽ
tia xp̄s eſt Grego. ſup Ezech. ho/
melia pma. Qui plãtat⁹ eſt ſec⁹ decur
ſus aq̃rũ. q: incarnat⁹ eſt iuxta lapſ⁹:
id eſt iuxta pc̃tã. ⁊ nõ in pc̃tis deflueñ
tiũ populoꝝ. Nã aq̃ populi int̃p̄tã
tur in Apoca. Jde Aug⁹. et Hie
rony: Uides ergo q̃m q̃ beat⁹ vir ⁊
ſc̃us eſt. huic ligno. i. ſapiẽ ꝯparat̃: hoc
eſt xp̄o ſimilis erit: ſicut dicit aplũs:
Cõſidere vos fecit. i. faciet in celeſti
bus ⁊ pregnare huic. et laodicie eccie
in Apoc. dicit̃. Qui vicerit dabo ei ſe
dere mecum in throno meo. Uidetis
ergo q: cũ xp̄o regnabim⁹ in celo. de
quo adhuc ſubdit̃ q̃d fructũ ſuũ id
eſt pmiſſionẽ ſuaʒ dabit in tp̄e ſuo
hoc eſt ĩ die iudicij Collector Dñ
dicit electis ſuis Math. xxvi. Ueni/
te benedicti patris mei percipite re/
gnum. Et ne quiſq; de chriſti pmiſſi/
one dubitaret. conſequenter ſubiũgit
Aug⁹. Et foliuʒ eius non defluet.
id eſt verbum eius non erit irritũ: q:
verbũ dñi manet in eternũ Caſſi.
et intuere domini verba folijs arbo/
ris comparata. quia ſicut illa fructus
tegũt: ſic promiſſiones ſuas et iſta cu/
ſtodiunt. et omnia quecũq; faciet p/
ſperabuntur. tam facta q̃ dicta eius.
Aliter aũt in ſenſu morali poteſt ex/
poni ab illo loco Hugo Q̃d lignũ
id eſt qui beatus vir. dabit fructũ ſuũ
nõ alienum vt hypocrite ⁊ fatue vir
gines. qui ambulant. id eſt operantur
bonum ad teſtimonium alienum vt
laudentur: vel vt bene valeant tpali/
ter. ſed iſte beatus ſcʒ vir: fructũ ſuũ
dabit volũtarie non coacte: ſm̃ illud
apoſtoli ij. ad Choꝛ. ix. Nõ ex triſti/
tia aut nc̃itate. Hilareʒ enĩ datorem
diligit deus: in tp̄e ſuo. Temp⁹ vni⁹
cuiuſq; benefaciẽdi eſt p̄ñs vita. Uñ
Eccl. ix. Q̃dcũq; poteſt facere man⁹
tua inſtanter opare: quia nec op⁹: nec
rõ: nec ſciẽtia: nec ſapientia erũt apud
inferos quo tu ꝓperas. Nũc ergo ĩ p̄
ſenti vita eſt temp⁹ bonũ faciendi. et
in alia vita poſt iſtã erit temp⁹ mer/
cedem recipiendi. ſm̃ q̃ dicit apoſto.
ij. ad Choꝛ. v: Oẽs nos manifeſtari
oportʒ ante tribunal chr̃i. vt referat
vnuſquiſq; ꝓpria cordis ſui ⁊ corporis
put geſſit: ſiue bonũ ſiue malum. Et
foliũ ei⁹ nõ defluet. i: verbuʒ bti viri
nõ erit ocioſuʒ: ſʒ erit alijs vtile Uñ
Greg. Ocioſũ ẽ verbũ q̃d caret rõne
iuſte nc̃itatis: aut ĩtẽtione pie vtilita
tis. ⁊ oĩa q̃cũq; faciet pſperabunt̃.
¶ Nico. Quia p oĩa ſua bona ad ſe/
piternã btĩtudinẽ pducet̃. Uñ ad Rõ.
viij. Diligentibus deũ oĩa coopant̃ ĩ
bonum: his qui ſm̃ ꝓpoſitum vocati
ſunt ſancti Collector Et quoniaʒ
oppoſita iuxta ſe poſita magis eluce/

ſcũt:idcirco poſtꝙ̃ dixit de beatitudi
ne iuſti viri:ꝯſeq̃nter enarrat infelici
tatẽ ipioꝝ ad finẽ ꝙ pctĩ coꝝ ſ̄gnat
q̃rũ pena cognoſcit. Vñ dicit Non
ſic impij nõ ſic. Hiero. Id qđ ſcđo
dicit:non ſic:hoc in hebreis volumi
nibus nõ habet/ſed nec in ipſis lxx. in
terpretib⁹: Nã exẽpla Origenis ĩ ce
ſarienſi bibliotheca legẽs tm̃ ſemel rep
peri ſcriptũ Caſſ. Acſi dicat. Non
erit ſic impi⁹ vt ſupi⁹ dixit de viro iu
ſto. ſed ſunt tãꝙ̃ puluis Glo. ꝙ
cedũt prauis ſuggeſtiõib⁹ non hñtes
humorẽ gratie. quẽ ꝓijcit vent⁹ .i.
ſupbia q̃ vento ꝯparat:q꞉ petit alta ꝛ
inflat. a facie terre .i. a pñtia vite et
ne Caſſ. Nõ enĩ terren⁹ qñ inflat
ſeductorio vento ſupbie. de ſoliditate
terre viuẽtiũ q̃ſi puluis abijcit. q꞉ ſua
leuitate ad firmamẽtum mãdatoꝝ dei
ſe tenere non potuit Hiero. Qui
nõ incõgrue pulueri ꝯparat. q꞉ q̃cun
ꝙ̃ illũ aura tentatõis diabolice traxe
rit/illuc errore ꝑducit. nihil habꝫ ſoli
dũ:ſed qđ hꝫ ħ ad penaꝫ hꝫ Nico.
Vñ de fouea culpe deijcit in foueaꝫ
gehẽne. ꝓpter qđ ſubdit Ideo non
reſurgũt ipij videlꝫ infideles idola
tre in iudicio Caſſ. Nã ſi ad iu
diciũ reſurgere. ẽ pro ſuis factis quẽ
piã reddere rõneꝫ. merito illi dicunt
in iudicio nõ reſurgere. q̃s iam cogno
ſcit diuina ſñia dãnaſſe:ſicut Ioh. iij.
dicit. Qui nõ credit. iã iudicatus eſt.
Aug⁹. Reſurgent q̃dem impij:ſꝫ
nõ vt iudicent. q꞉ iã certiſſimis penis
deſtinati ſt. neq꞉ pctõres .i. falſi xpi
ani q̃ verbis ꝯfitẽtes deũ/factis autẽ
negãt. Hi aũt nõ reſurgent in ꝯcilio
iuſtoꝝ: vt iudicent/ſed forte vt iudi
cent Idẽ Hiero Nico. Hic ꝯcili
um debꝫ ſcribi per c. q꞉ in hebreo ꝛ in
trãſlatione Hieroñ. accepta imediate
ab hebraica veritate habet in ꝯgrega
tione iuſtoꝝ. Iſta aũt ꝯgregatio ẽ in

beatitudine celeſti/ſm ꝙ dicit in pſ.
xlvi. Principes populoꝝ ꝯgregati
ſunt cũ deo abraã Hugo Duplex
ordo hominũ futur⁹ eſt in iudicio. vi
delꝫ electoꝝ. ꝛ reproborũ. Alij iudi
cabũt ꝛ nõ iudicabũtur: vt apoſtoli ꝛ
apoſtolici viri. q̃ nõ ſolũ legalia prece
pta ſeruauerũt. ſed etiã ꝯſilia euãgeli
ca impleuerũt. de q̃b⁹ dñs dicit ĩ euã
gelio Math. xix. Vos q̃ reliquiſtis
oĩa ꝛ ſecuti eſtis me:cũ ſederit filius
hoĩs ĩ ſede maieſtatis ſue. ſedebitis ꝛ
vos ſup xij. thronos iudicãtes xij. tri
bus iſrael. Alij iudicabunt ꝛ ſaluabũ
tur. vt mediocrit boni. qui vite macu
las lachrymis terſerũt/ vel precedẽ
tia delicta elemoſynis deleuerũt. q̃b⁹
iudex veniẽs in dextera ꝯſiſtẽtibus
dicet. Eſuriui ꝛ dediſtis mihi mãdu
care:ꝛ cetera q̃ ibideꝫ ſequũtur. Alij
iudicabũtur ꝛ dãnabũtur. vt mali xpi
ani. q̃ pctã ſua nec lachrymis terſerũt.
nec elemoſynis redemerunt. Alij nec
iudicabũt nec iudicabũtur:ſꝫ dãnabũ
tur/ vt increduli. ꝛ hi in iudicio nõ re
ſurgũt. q꞉ in ſua infidelitate dãnati ſt
vt dictũ eſt Idẽ glo. Rõ ꝑdictoꝝ
reddit cũ dicit. Nico. Quoniam
nouit dñs viã ~~pctõꝝ~~ id eſt ꝓceſſium iuſtoꝝ
coꝝ ꝑ viã pñtis vite nouit noticia ap
probatiõis Ideo ſubdit ꝛ iter impi
orũ peribit q꞉ iter coꝝ ꝑ viam pſen
tis vite/in morte terminatur. ad dam
nationem anime ſimul ꝛ corporis ter
minabit in futuro iudicio. Et ſic om
nino peribũt ꝑuerſi abſq꞉ aliq̃ ſpe re
deũdi. Idẽ hiero. aug⁹. caſſio. ꝛ hugo
Col. Annuat nobis oĩpotẽs de⁹
vt beatitudinẽ viri iuſti ſeq̃mur: vt
ligno vite ꝯparemur: vt nõ ſim⁹ ipij
ne ꝯparemur pulueri:nõ ſim⁹ pecca
tores: ne ꝑeam⁹.ſꝫ ꝑ obſeruãtiã mãda
toꝝ dei cognoſcamur a dño: q̃ten⁹ in
ꝯgregatõe iuſtoꝝ reſurgẽ valeam⁹ ꝑ
chřm dñm noſtrum Amen.

Pſalmus ij.

Quare fremue-
rūt gentes. Iſte pſalm⁹ duo
bus modis exponit̄/ſcʒ ad litteram ⁊
allegorice. Ad lr̄am aūt exponit̄ a iu/
deis duob⁹ modis. qdā eī dicūt ꝙ iſte
ps. ē ps p̄cedēt. ps. ⁊ exponūt ꝺ ill' q̄
r̄dierūt a captitate babylōis. Alij ve
ro dicūt iſtū ps. eē per ſe Nico. vt
hebrei moderni ⁊ ꝙ dauid fecit hunc
ps. laudādo deū de victoria habita ꝺ
philiſteis q̄ aſcenderūt ad pugnāduʒ
ꝯtra eū qn̄ audierūt eū fuiſſe inunctū
publice ſup totū populū iſrael: vt ha
bet̄ ij. Re. v. Quāuis eī p̄mo fuiſſet
inūctus in domo patris ſui ꝑ ſamue/
lem vt habet̄ ij. Reg. xvi. hoc tn̄ fuit
ſecrete. Et poſtea ſup tribū iuda ſolā
vt habet̄ ij. Re. ij: Tn̄ poſtea fuit in/
unct⁹ publice ſup totū populū iſrael.
q̄ a philiſteis audito. aſcēderūt vt de/
ſtruerēt regnū eius. Et ſm̄ iſtū itel/
lectū exponūt hebrei moderni iſtū ps
dicentes Quare fremuerūt gētes
id ē philiſtei. qꝛ oēs q̄ nō erāt ꝺ genē
iudeoꝝ vocabāt̄ gētes ſiue gētiles ⁊
p̄pli diuerſarū ciuitatū in t̄ra philiſti
im exiſtētiū meditati ſunt inania In
tēdebāt eī deſtruē regnū dauid: ſʒ fru
ſtrati fuerūt ab intentiōe ſua Aſtite/
rūt reges terre id eſt q̄nqȝ philiſtino
rū ſatrape ⁊ p̄ncipes q̄ ſub eis rege
bāt populū ꝯuenerūt in vnū aduer
ſus dn̄m ⁊ aduerſus xp̄m ei⁹ id ē da
uid q̄ erat vnct⁹ in regē ex ordinatio
ne diuina: Et patʒ hec expoſitio lr̄a/
lis Caſſio. Allegorice āt exponit̄
idem ps. de xp̄o vt apparet manifeſte
Actuū. iiij. c. vbi dicit̄. ꝙ ap̄li repleti
ſp̄uſcō dixerūt. Dn̄e q̄ feciſti celum ⁊
t̄rā. mare. ⁊ oīa q̄ in eis ſunt. q̄ ſp̄uſcō
ꝑ os dauid p̄ris nr̄i dixiſti. Quare fre
muerunt gētes Vn̄ apparet ꝙ dauid
eſt auctor hui⁹ ps. Itē ap̄lus ad heb.
p° ꝑ illud qꝺ dr̄ in hoc ps. ꝓbat xp̄m
maiorē eē angelis: dicēs. Ad quē eī
angeloꝝ aliqn̄ dixit de⁹: fili⁹ me⁹ es
tu ego hodie genui te. Probatio aūt
nō valet ex ſenſu myſtico: ſʒ tm̄ ex lit
terali ſm̄ ꝙ dicit Aug⁹. ꝯtra Vincen
tiū donatiſtā. Et ideo ſm̄ apoſ. q̄ ſci/
uit vet⁹ teſtamētū ꝑ eruditionē Ga/
malielis. ⁊ ꝑfecti⁹ ꝑ illuminationē ſpi
ritusſci: oportʒ dicē ꝙ ps. iſte dicit̄ de
xp̄o. Hugo Cui talis p̄ponit̄ titu
lus ps. dauid. Cui⁹ ſenſus talis ē. ps.
iſte attribuit̄ dauid. i. xp̄o. Caſſio.
Nā ſicut int̄p̄retes hebreoꝝ nominū
tradere maluerūt Dauid int̄p̄retatur
manu fortis ſiue deſiderabilis: qꝺ nul
li p̄t apti⁹ ꝯuenire q̄ȝ oīpotenti xp̄o q̄
eſt veracit̄ fortiſſim⁹ debellans aere
as poteſtates. ⁊ ſūmo deſiderio reqrē
dus. Quapropt̄ dauid hic intelligen/
dus eſt dn̄s xp̄s: de cui⁹ paſſione ⁊ re
gno loquit̄ hic ꝓpheta Collector
Quā expoſitionē ꝯtinuāt fere oēs
doctores Hiero. Aug⁹. Caſſ. ⁊ Nico:
Nico. Propheta igit̄ preuidēs in
ſp̄ū maliciā ꝑſecutoꝝ xp̄i cū admirati
one interrogat dicens

Quare id eſt ad qꝺ: Acſi dicēt
fruſtra Aug⁹. fremuerunt
more feraꝝ. ſicut faciūt illi q̄ vino. vel
furore poſtpoſita rōne ſucceſi ſunt
Glo. gentes. i. gentiles: videlʒ
Pilat⁹ ⁊ ſui milites xp̄ʒ crucifigētes
⁊ p̄pli. i. iudei meditati ſūt inania
qꝛ crediderūt famā xp̄i ꝑ ipſi⁹ morteʒ
ceſſare. ⁊ regnū ei⁹ deſtruē: cū tn̄ ꝑ h̄
fuit magis exaltatū ⁊ declaratū. Vn̄
p⁹ reſurrectionē ſuā dic̄ Math. vlti.
data ē mihi oīs p̄tās ī celo ⁊ in t̄ra.
Deīn deſcribit̄ ꝑſecutio xp̄i a iudeis
facta ⁊ gētib⁹ magis ī ſpēali cū ſbdit̄
Aſtiterūt reges t̄re id ē Herodes
q̄ occidit inocētes. Et alt̄ Herodes
q̄ vocat̄ rex galilee Mat. vi. Et poti⁹

pilat⁹ qui tenebat ꝑ tūc in iudea locū
imperatoris Vn̄ Centurio ſub eo cō
ſtitut⁹ vocat̄ regul⁹ Jo. iiij. Et pnci/
pes ſcʒ iudeoꝝ ⁊ ſacerdotuʒ conuene
rūt in vnū i. in vnā prauā volūtatē
ad tractādū de morte xp̄i. vt expreſſe
dicūt q̄ttuor euāgeliſte aduerſus do
minū i. patrē ⁊ aduerſus xp̄m ei⁹
id ē filiū dn̄m xp̄m in lege ꝓmiſſū: q̄
q̄ ɔtradicit filio: ɔtradicit ⁊ pr̄i q̄ mi/
ſit illū Hiero. Quattuor precedē/
tes verſus ſunt ꝓphe ammirātis q̄re
hūana temeritas aduerſus filiū dei cō
ſurrexit Caſſ. Verba vero que ſe
quūtur ſunt dementiū iudeoꝝ: dicen
tiū Hugo. Dirūpam⁹ vincula i.
ꝓhibitiones ⁊ precepta eoꝝ ſcilicʒ
xp̄i ⁊ apoſtolorū ⁊ ꝓiciam⁹ a nobis
iugū ipoꝝ Caſſ. Ac ſi dicāt. dem⁹
opam vt nos nō alliget neqꝫ iponat
nobis xp̄iana religio Hugo Poſt
ea ponit duplicē penaʒ q̄ ſequitur ex
his duob⁹. Vn̄ ꝓpha denuo ſubiun/
git Qui habitat in celis id ē in ſcīs
aīab⁹ videlʒ de⁹ pater irridebit eos
qd̄ īpletū eſt qn̄ xp̄s pn̄tibus cuſto/
dib⁹ ⁊ neſcientib⁹ reſurrexit Et dn̄s
ſubſannabit eos Hoc etiā impletū
eſt qn̄ ꝑ romanos deſtructi ſunt. ⁊ vē
diti. atqꝫ in ſeruitutē diſperſi Caſſ.
Irridebit et ſubſannabit. ⁊ his ſimi
lia ex noſtro vſu accipienda ſunt.
Tunc qn̄ venerit iudicare mūdum
loquet̄ ad eos in ira ſua: ⁊ in furore
ſuo ɔturbabit eos Nico. Ira et
furor nō habent in deo locum prope:
ſed ſignificant acerbitatem vindicte
quā fecit deus de perſequētib⁹ xp̄m
vt dictū eſt. Et ſic deus ad modū ira
ti vel furentis ſe habuit in ipſis vin
dicando Caſſio. Merito ergo fu/
ror et ira dicitur. quando omnia pec/
catorib⁹ obſtinatis ſuis meritis apta
redduntur. Sequitur vox chriſti: di/
centis Ego aūt cui⁹ diſciplinā iudei
reppulerūt conſtitut⁹ ſum rex ab eo
id eſt a deo patre ſup ſion montē ſā
ctū ei⁹ i. ſup eccīaʒ quā montē appel
lat ꝓpter eminētiā honoris ⁊ firmita
tē fidei. Sion hebrea lingua dicit̄ ſpe
culatio q̄ ɔpetenter aptat̄ eccleſie: q̄m
ꝓmiſſiones dn̄i mentis prouidentia
ɔtuentur: ſup quam reuera chriſtus ē
rex: q̄m ab ipſo regitur atqꝫ diſponit̄
predicās preceptū ei⁹ hoc ē doctri
nā euāgelij Idē hiero. ⁊ aug⁹. Hu
go Deinde xp̄s declarat ſuā eternā
generationē quā habʒ a patre: dicēs.
Dominus pater dixit ad me fili⁹ me⁹
es tu. hoc etiā legit̄ dixiſſe vocaliter
de filio in baptiſmo Math. iij. ⁊ i trāſ
figuratōe Math. xvij. Ego hodie
id eſt eternaliter Caſſi. Hodie enī
apud deū nullo initio incipit: nullo fi
ne ɔcluditur. Non enim eſt ibi: neqꝫ
fuit: neqꝫ erit. ſed ſꝑ manet: ſꝑ eſt. Et
q̄cq̄d dixeris illi eſt hodie: ſicut Apl̄s
ad Hebre. xiij. ait Jeſus xp̄s heri et
hodie ⁊ in eternū genui te lumē d̄
lumine/ oīpotens ex omnipotēte/ de⁹
ver⁹ de deo vero. de quo ad Heb. i.
ſcribens: ait. Splendor glorie ⁊ figu
ra ſbſtantie ei⁹. hoc fides catholica: h̄
ſanitas mentis intelligat: vt vnigeni
tus filius a patre. nec natura. nec tpe:
nec ptāte debeat ſeparari Idē Aug⁹.
Sequit̄ Aug⁹. Vox dei pr̄is ad
filiū virginis incarnatū Poſtula a me
et dabo tibi gentes vt nomī xp̄iano
copulentur. atqꝫ ita a morte redimant/
tur ⁊ poſſideant̄ a deo Vn̄ ſubditur
in hereditatē tuā quas poſtulaue/
ras ad coꝝ ſalutē: ⁊ q̄ tibi fructificēt
ſpūalia Hiero. Ac ſi dicat: dum iu
dei noluerūt te recipere. omnes gen/
tes tibi venient in hereditatē ⁊ poſ
ſeſſionez tuā t̄minos terre Nico:
Quia tpe aplōꝝ fides xp̄i diuulgata
ē ꝑ vniuerſū mūdū: ſm q̄ ꝑdc̄m fuit ī
pſ. xviij. In oēm t̄rā exiuit ſon⁹ eoꝝ

Pſalmus ij.

Caſſio. Cū enī dicit: dabo tibi in
poſſeſſionē termīos terre: hoc natura
humanitatis xp̄i accepit. qḋ ipſe ī ſua
natura diuina ſemp̄ poſſedit. R. Et reges
cos. Illi enī regūtur qui ad ſalutis
dona ꝑueniūt. In virga ferrea. Ni
cola. Per hoc deſignatur poteſtas
xp̄i inſuperabilis ⁊ eterna: ſm ꝙ p̄re
dictū fuerat Daniel. vij. Aſpiciebam
in viſione noctis. ⁊ ecce in nubib' celi
q̄ſi fili' hōīs veniebat: ⁊ vſq3 ad an
tiquū dierū ꝑuenit. ⁊ dedit ei p̄tātem
et honorē: ⁊ regnū. Et ſubdit. Pote
ſtas ei' poteſtas et̄na que nō auferet.
et regnū qḋ non corrumpet. Et tanq̄
vas figuli ꝯfringes eos. Aug'. i.
ꝯteres in eis/ hoc eſt in pc̄ōrib' t̄re/
nas cupiditates: ⁊ veteris hoīs lutu
lenta negotia. ⁊ q̄cquid de pc̄ti limo
ꝯtractū eſt. Hiero. Chriſt' eſt figu
lus. et hō eſt vas qḋ ꝯfringitur hic ī
pnīa/ vel in die iudicij ī igne. Deīde
ꝓpheta hortat' omnes ad obediētiam
⁊ ſeruitiū dei/ dicens. Aug'. ¶ Et
nūc. iā vos inouati ꝯtritis in vobis
luteis cupiditatib' q̄ ad preteritā vitā
ptinent. facti eſtis reges. iā valētes
regere q̄cquid in vobis ſeruile atq3 be
ſtiale eſt. ⁊ pugnare nō q̄ſi aerē cedē
tes/ ſed caſtigātes veſtra corpa ⁊ ſer/
uituti ſubijciētes. Glo. Intelligite.
iſta predicta. etſi per vos non ſuffici/
tis. erudimini. ab alijs. q iudicatis
terrā. i. terrenitatē in vobis. Et vt
omnib' tolleret elationē q̄s reges ap
pellat. ſubiūgit ꝯſequenter. ¶ Eruite
dn̄o ī timore. ſcz filiali. Nico. Vn̄
Berñ. Seruiam' in charitate illa q̄
timorē pellit: labores non ſentit: meri
ta nō intuet': p̄miū nō requirit. ⁊ plus
oībus vrget. Null' terror ſic ſolicitat.
nulla premia ſic inuitāt. nulla iuſticia
ſic erigit. Et ne ſeruitiū ei' duriſſimū
aut triſtiſſimū forte putaret/ ſubiūxit
Et exultate ei. p̄ cordis deuotionē
et eleuationē in deū. Dicitur enī exul
tatio q̄ſi extra ſaltatio. cū tremore.
Hoc additur ne dicta exultatio in diſ
ſolutionē vertat': ſicut faciūt diſſolu/ Nō
te in ecc̄ia cantātes: cū tñ omnis can
tus eccl̄iaſtic' ad excitandam deuotio/
nē fidliū ordinet'. Aug'. Etiā ſic p̄t
accipi. Et nunc reges intelligite. i.
etiā nūc me rege conſtituto nolite triſ
tes eē reges terre: quaſi veſtr̄ bonū
vobis ablatū ſit: ſ3 intelligite potius:
et erudimini. vos habere ſupiorem
iudicē oīa clare videntē. Id eī vobis
expedit vt ſub illo ſitis. a q̄ ⁊ intelle
ctus ⁊ eruditio vobis dat'. Etiā vo
bis expedit vt nō temē dominemini.
ſed dn̄o omniū ſeruiatis: ⁊ exultetis
in beatitudine certiſſima ⁊ ſinceriſſi
ma cauti: ⁊ circūſpicientes ne ab ea p̄
ſupbiā decidatis. a Apprehēdite diſci
plinā. Nico. id ē ſbijcite vos hu
milit' diſcipline xp̄iane. ne qñ iraſcat'
dn̄s. ſi nō apprehendatis ei' diſcipli/
nā. Et. p̄ conſeq̄ns. pereatis de via
iuſta. ā via v̄itatis declinādo. Caſ.
Vel pereatis a celeſti rege xp̄o q̄ eſt
via recte ābulantiū: dux ad vitā eūti
ſter ad beatitudinē feſtinantiū: ſicut
ipſe dicit in euangelio. Ego ſum via
veritas: ⁊ vita. Via ꝓpter incarnatio
nē/ p̄ quam bonis viuendi prebet exē
plum. veritas propter iudiciū. vita ꝓ
pter deitatem. Et qr ad declinationē
vie veritatis ſequit' diuina punitio.
Ideo ſubdit. ¶ Cum exarſerit in bre/
ui ira eius. id ē cū decreuerit vindi/
ctam inferre q̄ impijs ⁊ pc̄ōrib' p̄/
paratur. Hiero. I breui ira. hoc
eſt ī exitu vniuſcuiuſq3 hominis: vel
in die iudicij vt eſt illud. Cum ei di/
xerint homines pax ⁊ ſecuritas: tunc
veniet eis repentin' interit'. Glo.
Modo de' non ardet cu3 caſtigat vt
pater. ſed in futuro ardebit. quia nul
patiētie eius amplius erit. Btī oēs.

erũt qui confidunt in eo. Nico.
Qui mō afflictōe poſiti non frāgunť
impatiā ſeu deſpatiōe: ſʒ fiducialiť ex/
pectant remunerationem vite future
¶ Collector. Nō dū diſtricti iudicis
ira differť: ⁊ peccator in deſiderijs aīe
ſue laudať/ dū iuſt⁹ tribulatōes ⁊ āgu
ſtias ſuſtinet: ꝗ maloꝝ pena: ꝗ iuſtorū
gloria ſit nō apparet. Hinc ē ꝙ Iob.
apl's ait. Chariſſimi: nūc filij dei ſum⁹
et nōdū apparuit qd erim⁹. Scim⁹ qm̄
cū apparuerit ſimiles ei erim⁹: qm̄ vi/
debim⁹ eū ſicuti eſt. Tūc ꝓfecto appa
rebit ꝙ fallax hui⁹ mūdi fiducia extite
rit: ꝙ trāſitoria vita: ꝙ breuis gloria:
ꝙ praua voluptas: ꝙ falſa ꝓſpitas: ⁊
ꝙ cito trāſijt qcquid hic charū ⁊ pcio
ſum fuerit. Ergo infelices illi q in ta
lib⁹ ꝯfiſi ſunt: ſed beati oēs q ꝯfidunt
in eo. q ē bñdict⁹ in ſecula ſeculoꝝ amē

Domine quid

multiplicati. Titul⁹ hui⁹ pſal
mi talis eſt. Pſalm⁹ dauid cuȝ fugerēt
a facie Abſalon filij ſui. Caſſ. Le/
giť ij. Re. xv. ꝙ Abſalon dū patrem
ſuū dauid crudeliť inſeqreť: mule im/
petu pduct⁹ in ꝯdenſam qrcuȝ ramis
ei⁹ comā nectentib⁹: in aeris ſublimita
te ſuſpenſus ē: prefigurās Iudā tra/
ditorē dñi q innodat⁹ laqo vitā fini/
uit Aug⁹. Huic hiſtorie alludit ti
tul⁹ de q tñ nō agit pſ. ſed de ſignato
hiſtorie. i. de paſſione ⁊ reſurrectione
xp̄i. qd maxime pȝ in eo qd in eodem
dicit. Ego dormiui ⁊ ſomnuȝ cepi: et
exurrexi. Dauid enī chr̄s intelligitur
vt in titulo pcedentis pſ. dictū ē Et
Abſalon fili⁹ dauid Iudas intelligiť.
quē chr̄s cū alijs aplis filiū in euāge
lio vocat: dicēs: Non pñt filij ſponſi
ieiunare ꝙdiu cū illis eſt ſponſus. A
q Iuda chr̄s fugit: qñ illo aſcenderēt
ad ſcribas ⁊ phariſeos cū alijs aplis
in mōtē ſeceſſit Caſſ. Et ſic dauid
ſuſpenſo abſalon filio ſuo in pace re
gnauit: ſic et ſuſpenſo Iuda chriſtus
in gloria reſurrexit. Hoc igiť intelli/
gens Eſdras ꝓpħa ſcȝ in facto pdco
ſignificari myſteriū paſſiōis ⁊ reſur/
ctiōis Ieſu xp̄i de qb⁹ agit pſ: verba
pdicti tituli poſuit de hiſtoria. Cui⁹
tituli ſenſus eſt talis. Pſal. iſte attri/
buiť dauid. i. xp̄o q hic loquiť. Pſ. i/
quit agens de eo qd ſignatū eſt: cū fu
geret dauid a facie abſalon filij ſui. i.
de paſſione ⁊ reſurrectōe Ieſu chri
q in illa hiſtoria ſignata ſunt Caſſ.
Teſtāte aūt regū hiſtoria pſ. iſte qne
qgeſimo actu poſterior eſt: qm p⁹ cul/
pas adulterij ⁊ homicidij Urie noſci
tur dauid pſecutio ab abſalō filio cō/
tigiſſe. ſed ꝓ virtute ſua hic pſ. ꝯpetē
ti nūero ꝓbať aptat⁹. tenē enī tertiuȝ
locū oportuerat: q et ſcē trinitatis po
tentiā: ⁊ triduane in ſe reſurrectiōis
myſteria ꝯtinebat. Coll. Et qꝛ ſm
Aug. iſte pſ. pt accipi vt ſit vox xp̄i ꝓ
ſe ⁊ ꝓ ſuis mēbris: cūctis videlȝ fide
lib⁹ in qcūqȝ anguſtia ꝯſtitutis. Loq/
tur ergo apud ꝓpħam ſimul eccleſia
et xp̄us caput ei⁹ inter ꝓcellas pſecu
tionū ꝯſtituta p vniuerſum orbē ter/
rarum: et dicat

Domine de⁹ pať qd multiplica
ti ſunt q tribulāt me? Caſ.
Secūdi pſ. hoc qꝛ ſimile initiū videť.
ſed illa interrogatio increpātis ē. hic
aūt āmirať ꝯtra ſe ꝓplōs excitatos. q
ad eos cognoſcit veniſſe ſaluādos: ſi/
cut in xxxiiij. pſ. dictur⁹ eſt. Retribu
ebāt mihi mala ꝓ bonis multi inſur
gūt aduerſuȝ me In tātū multi fue/
rūt. vt etiā de nūero diſcipuloꝝ tra/
ditor Iudas illis fuerat ꝯgregatus:
Idē Aug⁹. Hugo Falſi teſtes ex
iudeis ſurrexerūt in chr̄m vt eū mor
ti traderēt. ſicut ipſe in alio pſ. dicit.
Inſurrexerunt in me teſtes iniqui
Multi dicūt aīe mee nō eſt ſal⁹: ipſi i

deo ei⁹ vt Math. xxvij. pncipes iu/
deoꝝ dixerunt. Alios ſaluos fecit: ſe
ipm nō pt ſaluū facere. Idē Aug⁹. ꝛ
Caſſio. ¶ Hugo Etiā multi dicūt
aīe mee pt intelligi de feruēti tētati/
one demonū q̄ ꝑ ſuas noxias ſuggeſti
ones reddūt hoīem puſillanimē ꝛ q̄ſi
deſperatū in feruore tentationis: ꝛ di
cūt in cogitatōe nō eſt ſal⁹: ipſi ī deo
ei⁹ eo q̄ nō pt ſupare tentatōes. ſic ī
beato Benedicto ↄtigit: q̄ in tātū fu/
it vexat⁹ carnis tentatōe ex memoria
aſpect⁹ cuiuſdā mulieris. q̄ delibera/
bat ex heremo redire ad ſeculū ¶ Se
quit̄ vox humane nature chr̄i loquē/
tis ad ſuā diuinitatē: ꝛ oſtēdit tria ꝑ
q̄ de⁹ pater adiuuat ſuū filiū incarna/
tum. Primū fuit vnio diuine natu/
re cū humana: cū dicit Tu aūt dn̄e
qui es verbū p̄ris oīpotentis ſuſce/
ptor me⁹ es qꝛ me naturā ſcꝫ hūanā
induiſti naſcendo. Nā humane natu/
re ſuſceptio: eſt verbi dei incarnatio
Idē Aug⁹. ꝛ Caſſio. Acſi dicat: vni/
ſti diuinitatē humanitati. Secōm fuit
letitia q̄ chr̄s hō letat̄ in deū. vn̄ ſub/
dit gloria mea Tertiū fuit ↄtempla
tio q̄ ↄtinue fruebat̄. vn̄. dicit et exal
tans caput meū Aug⁹. id ē mētē
meā humanā q̄ caput aīe nō abſurde
appellat̄: q̄ ita inheſit excellenti ſupe/
minētie verbi hoīem ſuſcipientis. vt
tāta paſſionis humilitate nō deponet
ret̄ Caſſ. Voce mea ad dn̄m cla/
maui dicens: p̄r clarifica filiū tuū Et
exaudiuit me ſicut pater in euāgelio
dicit. Et clarificaui. et iterū clarifica/
bo. Et addidit de mōte ſancto ſuo
id eſt de diuinitatis excellētiſſima ſu/
mitate: hoc eſt ꝺ iuſticia ſua: ſicut ali⁹
ps. dicit Iuſticia tua ſicut montes dei
Equū enī fuerat vt natura humanita
tis aſſumpte que in terris ſingulare
patiētie mōſtrauit exēplū: acciperet in
celis creaturaꝝ omniū pncipatū Hi

etiā duo verſus ſunt vox eccleſie in ꝑ
ſona ſuoꝝ fideliū: dicentis Aug⁹.
Tu aūt dn̄e ſuſceptor meus es in
chr̄o qui nos in celeſtib⁹ ſedere fecit:
id eſt faciet vna cū illo. p̄cedente enī
capite cetera membra ꝓſequūtur glo
ria mea cui⁹ gratia ꝛ mīa talis ſum
et exaltās caput meū videlꝫ chr̄m
q̄ aſcendit in celū. qꝛ caput mulieris
vir. ꝛ caput viri xp̄us eſt: Vel caput
meum. i. vniuſcuiuſqꝫ noſtꝛ ſpūm vel
mentē q̄ eſt caput aīe. Exaltat̄ autē
mens cū iā dici pt. mente ſeruio legi
dei. vt cetera hoīs pctā ſubdant̄. cum
iā carnis r̄ſurrectiōe abſorbet̄ mors ī
victoria voce mea q̄ eſt intima cor
dis ꝺuotio ad dominū clamaui Si
aliene cogitationes ab affectu orantis
īteruenīāt nō dū dici pt: voce mea ad
dn̄m clamaui: Neqꝫ hoc recte dicitur.
niſi cū ſola aīa nihil carnaliū intētio/
nū in orōne attrahēs. loquit̄ dn̄o vbi
ſol⁹ audit et exaudiuit me de monte
ſcō ſuo id eſt ꝺ illa iuſticia ſua q̄ libe
rant̄ electi ei⁹. ꝛ pſecutores eoꝝ puni
unt̄. Seq̄t̄ vox chr̄i dicētis Hugo.
de ſcō vict. Ego q̄ volūtarie ſuſti/
nui mortem dormiui. i. paſſioni me
ſponte expoſui. ꝛ deinde ſoporatus
ſū Trāſlatio romana hꝫ: ꝛ ſomnū ce
pi. i. mors ſubſecuta eſt Caſſ. Nam
ſoporatio iſta fuit ſacri corporis bea/
ta dormitatio ꝛ exurrexi quia caro
mortalitate depoſita. imortalitatē ſū/
pſit ꝛ gloriā ſempitnā ¶ Sꝫ q̄re ex/
urrexit euident̄ oſtendit: dicens qꝛ
dn̄s ſuſcepit me Natura enī huma/
nitatis ꝑ ſe ꝛ ꝓpria virtute nō potu
iſſꝫ reſurgē: niſi eā diuina oīpotētia ſuſ
cepiſſꝫ: ſic ipſe dicit. Ptātē hēo po/
nēdi aīam meā et iterum ſumēdi eam
¶ Hugo Dicat pp̄ls dei etiā illud
ego dormiui piger ad bonū op⁹ ꝛ
ſomnū cepi in delectatiōe peccati ꝛ
exurrexi a morte pcti quia dn̄s ſuſce

pit me de pctõꝛib⁹ ꝑ ſuã grãm. Seq/
tur vox chꝛi Non tiebo milia ppli.
iudaici circũdãtis me. i paſſiõe mea
exurge dñe. i. fac me exurgẽ. Aug
Mos eſt diuinaꝝ ſcpturaꝝ pſone dei
attribuẽ qd in nobis facit. Vñ ẽ illd
An expimentũ q̃ritis ei⁹ q̃ in me loq̃
tur xp̃s. Nõ eni ait q̃ iubẽte loq̃r: ſʒ
pſus ipſaʒ locutionẽ illi tribuit cui⁹
munẽ loq̃baẽ. ſaluũ me fac de⁹ me⁹.
ꝑ gloriã reſurrectiõis. Habʒ ei vnuſ
q̃ſqʒ tẽtatões. qb⁹ circũuallat⁹ vicẽ p̃t.
nõ tiebo milia populi circũdãtis me.
Quoniã tu pcuſſiſti. i. pcuties ſm
morẽ ꝓphetie. q2 ea q̃ vẽtura ꝓphetã/
tur ſm tẽp⁹ futura ſũt: ſm ſciam do
ꝓphetãtiũ iã ꝑ factis hñda ſũt Oẽs
aduerſantes mihi ſine cã dẽtes pctõ/
rũ ꝯtriuiſti. Hoc ſm Aug^m. ſic legiẽ
dentes. i. maledica verba pctõꝝ.
videlʒ p̃ncipũ iudeoꝝ dilacerãtiũ ma/
ledictis filiũ dei ꝯtriuiſti. q̃ ĩ irritũ
ꝛ ĩ puluerẽ ꝑduxiſti. qm̃ tu pcuſſiſti
oẽs aduerſantes mihi ſine cã. ſicut ĩ
alio p̃s. dic. Principes pſecuti ſẽ me
gratis. Recte eẽ ĩ p̃deſtinatõe dic̃ d
diabolo ꝛ ãgelis ei⁹ pcuſſiſti oẽs ad
uerſantes mihi ſine cã. qm̃ ipſi demo/
nes nõ ſolũ in totũ chꝛi corp⁹: ſʒ eẽ ĩ
ſingulos q̃ſqʒ puatim ſeuiunt dentes
pctõꝝ ꝯtriuiſti. Habʒ vnuſq̃ſqʒ ma/
ledicentes ſibi. habʒ etiã vitioꝝ aucto
res conãtes eũ a chꝛi corpe p̃cidẽ. ſʒ
Domini ẽ ſal⁹. i. dñi ẽ nos ſaluos
facẽ de morte pcti Hugo ꝛ hoc dic̃
ꝓpheta ad hoĩes. Deinde ꝯuertit ſer
monẽ ad deũ mutãdo pſonã: ꝛ hoc ꝑ
figurã q̃ vocaẽ metaplaſm⁹. Vñ ſub/
dit ꝛ ſup populũ tuũ bñdictio tua.
Hiero. Populo credentiũ bñdi
ctionẽ infũdit, trãſmittẽs eis ſpũm ſã
ctũ. vel in futuro qñ dictur⁹ erit. Ve
nite bñdicti p̃ris mei pcipite regnum.
qd vobis paratũ eſt ab origine mũdi.
Ad qd nos ꝑducat dñs nr̃ ieſus xp̃s
q̃ ẽ bñdict⁹ in ſecula ſeculoꝛuʒ: Amẽ

Cum inuocarẽ

Huic pſalmo p̃ponit titul⁹ ta
lis: In finẽ p̃s. cãtici dauid Nico.
Ad lr̃am. Pſalm⁹ eſt ſon⁹ vel modu
latio ꝓueniẽs ex organo Et cãticũ dr̃
ſon⁹ hũane vocis. Vñ pſalm⁹ cantici
dr̃ modulatio orgãi cũ hũana voce ſe/
q̃nte: qñ iſtrumẽto p̃cedẽte ꝛ voce ſe
q̃nte laudaẽ de⁹. ſic ĩ pleriſqʒ eccleſijs
fit tpe hodierno Glo. Sed ſpũalit
loq̃ndo pſalmus ſignat bonam opati/
onẽ. ꝛ cãticũ letitiã mẽtis habitã de
eternis: vt dictũ ẽ in ꝓlogo p̃ntis cõ
pilatõis. Per h̃ ei qd dicit: ĩ finẽ: ſi/
gnaẽ hic ꝛ in ꝯſeq̃ntib⁹ titulis chꝛs q̃
ẽ finis ꝯſũmãs in p̃nti ad iuſticiã ꝛ ĩ
futuro ad coronã. Vñ ſenſus p̃dicti
tituli talis ẽ Pſalm⁹ iſte q̃ idcirco dr̃
p̃s. q2 monet ad bñ opandũ ẽ p̃s. cãti/
ci docẽs bonã nr̃am opationẽ fieri ĩ
mentis letitia hĩta de eẽnis. dirigens
nos ĩ finẽ. i. ĩ chꝛm ad quẽ tẽdimus.
Qui q̃dẽ p̃s. ẽ dauid ꝓphẽe vel alicui⁹
pfecti monẽtis vt vana ſeculi deſerã
tur atqʒ dicentis
Cum inuocarẽ deũ deuote oran/
do Aug⁹: exaudiuit me de⁹ iuſti/
cie mee. i. a q̃ ẽ iuſticia mea Poſtq̃
ĩdicauit hoĩb⁹ ſe eẽ exauditũ: deide q̃
iã habẽs deũ in corde familiariẽ ei ex
dilectõe loquiẽ: dicẽs In tribulatõe di
lataſti mihi. i. ab ãguſtijs triſticie in
latitudinẽ gaudij ꝯduxiſti me Glo.
Qd gaudiũ ẽ de pura cõſcia ꝛ de ſpe
vite eẽne. Hiero. Et licʒ mihi in
tribulatõe auxiliũ tuleris: tñ ego mĩa
ſp ĩdigeo: Vñ ſubdit Miſerẽ mei ꝛ
exaudi orõnẽ meã. ꝯtra miſerias hu
ius vite vt icepta tua pficiã Coll.
Hñt ei iuſti hoc ꝓpriũ vt ĩ oĩ qd di/
cũt aut agũt nõ ſuũ ꝓfectũ: ſʒ etiã ꝓ/
ximoꝝ edificationẽ q̃rãt. Vñ apte ſb
iũgiẽ Glo. Filij hoĩm videlʒ

pnoꝝ parẽtũ. vſqꝫ q̄. i. q̄diu eritis
grraui corde. i. q̄diu erit cor veſtrũ
ſarcina pctõꝝ ꝛ põdẽ iniq̄tatis grraua/
tũ: ſicut de pharaone legit. Ingraua/
tũ eſt cor pharaõis Aug⁹. vt q̄d
diligitis vanitatẽ. i. q̄d vultis eẽ be
ati de ṫrenis: vt q̄d tp̄aliũ rerũ amo/
re detinemini? Hugo. et q̄ritis
mẽdaciũ. i. tp̄alia q̄ dicunt mẽdaciũ.
q: ꝓmittũt ſecuritatẽ. ꝛ ſoluũt timo/
rẽ: ꝓmittũt ſatietatẽ. ꝛ ſoluũt eſuriẽ
ꝙ Eccl. v. dicit. Auar⁹ nõ impletur
pecunia. ſicqꝫ amatores ſuos decipiũt
Aug. Et ſcitote q̄m mirificauit
id ẽ mirabilẽ oſtẽdit. dñs. pat. ſcm̄
ſuũ. i. filiũ ſuũ dñm chr̄m reſuſcitan/
do ꝛ ad dexterã ſuã collocãdo. ad quẽ
vos q̄ eſtis grraui corde debetis ↄuer
ti ab amore mũdi. Et p̄ eũ. dñs exau
diet me. orantẽ ꝓ requie eẽna ↄſeq̄nda
cũ clamauero ad eũ. cũ cordis dẽuoti
one. Ita ꝛ vos exaudiet ſi ſic clamaue
ritis ꝛ feceritis q̄d ſequit. Iraſcimĩ
et nolite peccare. Hoc duob⁹ modis
intelligi pt. ſcꝫ. Iraſcimĩ. i. ſi pm⁹ mot⁹
aĩ ſurgat ad irã. q̄ iã ꝓpt penã pc̄ti nõ
eſt in nr̄a ptãte: ſaltem nõ ei ↄſentiat
rõ. vt mẽs q̄ int⁹ regenerata ẽ ſc̄m deũ
vt mẽte ſuiam⁹ legi dei: ſi adhuc car/
ne ſeruim⁹ legi pc̄ti. Aut agite pniam.
id ẽ iraſcimĩ vobis ipſis de p̄teritis
pc̄tis. ꝛ vlteri⁹ peccare deſinite. q̄ di
citis. hec in q̄m dicite. in cordib⁹ ve/
ſtris. ꝛ nolite eẽ yp̄s de q̄ dictũ ẽ. La
bijs me honorãt: cor aũt eoꝝ lõge eſt
a me. in cubilib⁹ vr̄is. hoc eſt in ↄſci
entijs vr̄is. ↄpũgimĩ. hoc ad dolorẽ
pnĩe refert: vt ſe ipaꝫ aĩa puniens cõ
pũgat: ne ĩ dei iudicio dãnata torq̄at.
Idẽ Caſſ. Sacrificate ſacrificiũ
iuſticie. de q̄ ſacrificio dicit i. l⁰. pſ⁰.
Sacrificiũ deo ſpũs ↄtribulat⁹. Hoc
ſacrificiũ fit p̄ peniaꝫ. Quid eĩ iuſti⁹ q̄ꝫ
vt ſuis q̄ſqꝫ pc̄tis poti⁹ q̄ꝫ alienis ira
ſcat: et ſe ipſum puniẽs mactet deo?

In ſacrificio iuſticie opa iuſta ſunt p̄
pniam Caſſ. Recte ergo viuite ꝛ
corda veſtra diuinitati ſp̄ mũda offer
te. Addidit q̄ꝫ. et ſperate in dño. cõ
ſeq̄ in futuro ſalutaria ꝓmiſſa. Sꝫ q:
vnuſq̄ſqꝫ id bonuꝫ vult impetrare a
deo q̄d diligit: ꝛ pauci ſũt q̄ diligunt
bona ad interiorẽ hoĩem ptinentia: q̄
ſola diligẽda ſunt. ceteris aũt ad nc̄cita/
tẽ vtẽdũ ẽ: nõ ad gaudiũ p̄fruenduꝫ
cũ dixiſſꝫ: ſperate ĩ dño. ſubiecit. mul
ti dicũt q̄s oñdit nobis bona? q̄ inṫ/
rogatio ẽ oĩm ſtultoꝝ ꝛ iniq̄rũ paceꝫ
ꝛ ſecuritatẽ vite ſecularis deſiderã/
tiũ: ſiue etiã de ipſa futura vita q̄ no/
bis ꝓmittit dubitãtiũ vel deſperãtiũ
q̄ ſepe dicũt. Quis nouit ſi vera ſunt:
aut q̄s venit ab ĩferis vt iſta nũciaret.
Hugo. Quibus reſpõderi poſſet.
ꝙ xp̄s agnitus eſt reuerſus ab ĩferis.
et Lazar⁹ ĩde reuerſ⁹: multa de penis
inferni retulit. Aug⁹. Magnifice
tñ ꝛ breuit oſtẽdit q̄ bona q̄renda ſt:
eoꝝ inṫrogatõi rñdẽs. Signatũ ẽ
ſup̄ nos lumẽ vult⁹ tui dñe. hõ fact⁹
ẽ ad imaginẽ ꝛ ſimilitudinẽ dei quaꝫ
peccãdo corrũpit. Glo. Eſt imago
creatõis ĩ q̄ creat⁹ eſt hõ. ſcꝫ rõ q̄ ẽ
ſup̄ior vis aĩe q̄ vult⁹ dei dicit. ꝙ ſic
p̄ vultũ hõ hoĩ aſſimilat. ꝛ hõ cogno
ſcit hoĩem: ita p̄ rõnẽ ſimiles ſum⁹ deo
et deũ cognoſcim⁹. Hec aũt rõ p̄ pc̄tm̄
pmi hoĩs d̄formata ẽ. ac p̄ hoc hõ diſ
ſimilis fact⁹ ẽ deo. Itẽ ẽ imago recre
atiõis. i. grã dei q̄ vocat hic lumen p̄
quã reformat rõ in nobis p̄ pc̄tm̄ cor/
rupta. ſi tñ ſignet. i. impmat mẽti nr̄e
renaſcẽdo: q̄d fit in baptiſmo. Hugo.
Quia ſicut moneta ẽ informis donec
imago regis ei p̄ cuneum impmat: ita
rõ nr̄a deformis eſt donec p̄ grãm dẽi
illuſtret. Glo: Lumẽ ergo vult⁹ ẽ
grã illuſtratiõis: q̄ imago creata rena
ſcẽdo ſignat. Aug⁹. Et ad h̄ cre/
do p̄tinere q̄d q̄dã prudent ĩtelligũt

illud qđ dñs viſo ceſaris nũmo ait.
Reddite ceſari qđ ceſaris eſt: ⁊ deo
qđ dei eſt. Tanq̃ ſi diceret. Sicut red/
dit̃ ceſari nũmꝰ: ſic deo aĩa lumine vul
tus eiꝰ illuſtrata atq̃ ſignata Hug.
Uel lumen vultꝰ dicit̃ crux chr̃i que
nobis ĩpreſſa eſt interiꝰ ⁊ exteriꝰ. ſcʒ ĩ
fronte mentis ⁊ exteriꝰ in frõte cor/
poris in ſignũ regis noſtri. Caſſ.
Crux eĩ ẽ humiliũ tuitio inuicta: ſup/
boꝝ deiectio: victoria chr̃i: ꝑditio dia
boli: infernoꝝ deſtructio: celeſtiũ ↄfir
matio: mors infideliũ: vita iuſtorum;
Quo loco Joh̃es ↄſtãtinopolitane ci
uitatis antiſtes q̃ſi multifarias diffi/
nitionũ ſtellas in crucis declamatiõe
lãpauit dicens. Crux eſt chr̃ianoꝝ
ſpes: romanoꝝ victoria: mortuoꝝ re/
ſurrectio: cecoꝝ dux/ ↄfeſſoꝝ via: clau
doꝝ baculꝰ: pauperũ ↄſolatio: et cete/
ra q̃ in hũc modũ ab eo diuina inſpi/
ratiõe ↄfuſa ſunt. In crucis eni im/
preſſiõe lumen eſt vultꝰ dei. q꜡ ſp̄ ĩ eis
noſcit̃ radiare q̃ ſe aliq̃ non eligũt pra
uitate polluere: ſicut dicit apoſtolus.
Nolite ↄtriſtare ſp̄ũm ſanctũ dei ĩ q̃
ſignati eſtis ĩ die redẽptiõis. Hug.
Hoc ſignaculũ nobis ĩpreſſum ẽ ĩ ba
ptiſmo. qđ q̃tidie nobis debemꝰ imp̃/
mere: vt legens euãgeliũ crucẽ facit
ſup̃ libꝝ: facit ⁊ in frõte: ⁊ in ore: ⁊ in
pectore. q̃ſi dicat. Hic eſt liber crucifi
xi quẽ nõ erubeſco/ quẽ p̄dico: quem
adoro. Dediſti letitiã in corde meo.
Caſſ. Nõ eni iſtã letitiã quam ca/
chinno vocis exp̃mimꝰ: ſʒ letitiã re/
cte fidei quã dñs bone cõſcie p̄ſta/
re ↄſueuit. Tũc eĩ veraciter letamur
qñ ⁊ recte credimꝰ: ⁊ adiutorio dñi ꝓ
babili nos ↄuerſatõe tractamꝰ Aug.
Nõ ergo foris q̃renda eſt letitia: ſed
intꝰ vbi ſignatũ eſt lumen vultꝰ tui.
In interiori eni hoĩe habitat xp̄s. ſed
hoĩes t̃palia ſectantes nihil aliud no
uerũt dicere. niſi qs oñdit nobis bo/

na: ⁊ regnũ celoꝝ intra ſe eſſe nõ vi/
dent Hugo Gaudent ergo ſolũ ex
hoc q̄ A fructu frumẽti/ vini/ ⁊ olei
ſui multiplicati ſunt. Hec tria huma
nis vſibꝰ ncãria ꝓ oĩbꝰ t̃palibꝰ diui/
tijs ponũtur Caſſi. Nec vacat q̄
his tribꝰ/ ſcʒ frumenti/ vini/ ⁊ olei/ ad
ditũ ẽ ſui. Eſt eni ⁊ dñi panis viuꝰ q̃
đ celo đſcẽdit. Eſt ⁊ vinũ poculũ tuũ
de q̃ dicit̃. Calix meꝰ inebriãs q̃ꝫ p̄e/
clarꝰ eſt. Eſt oleũ de quo dictũ ẽ Im
pinguaſti in oleo caput meum. Ergo
iſta dei nõ hñt p̄ctõres/ ſʒ ſua. i. t̃rena:
vñ corpꝰ viuat ⁊ ñ aĩa Aug. Mul
tiplicatio eni nõ ſp̄ vbertatẽ ſignat:
ſʒ plerũq̃ diſtractionẽ mentis. Nam
aĩa t̃palibꝰ voluptatibꝰ dedita ſp̄ exar
deſcit cupiditate: nec ſatiari põt. et
multiplici atq̃ erũnoſa cogitatiõe di/
ſtenta ſimplicit̃ bonũ videre nõ ſinit̃:
neq̃ ſentire letitiã cordis in q̃ vir ex/
ultãs: ait In pace in id ip̄m. Caſſ.
Cõtra humãos tumultꝰ ⁊ felicitates
caducas q̃s mũdꝰ eſtimabat eẽ p̄eci/
puas: pulcerrime pacẽ cordis obiecit
quã habẽ nõ p̄nt q̃ ſecularibꝰ actibꝰ ĩ
plicant̃. pax eĩ iſta hʒ tranq̃lliſſimã vi
tã q̃ cũ ſua mente nõ litigat: ſicut fa/
cit pax p̄ctoꝝ. ſʒ iſta pax cordis in dñi
ſeruitijs ꝑſeuerãs/ amena tranq̃llita
te ꝑfruit̃. de q̃ dicit dñs in euangelio.
Pacẽ meã do vobis: pacẽ relinq̃ vo
bis. Sʒ ne iſtã pacẽ t̃palẽ putares:
addidit in id ip̄m. In id ip̄m q̃ppe di/
cit̃. qđ nulla reꝝ viciſſitudine ↄmuta/
tur. ſed ip̄m in ſe ꝑmanẽs incõmuta/
bili ꝑpetuitate ↄſiſtit. Scđm catholi/
con idipſũ ẽ vna dictio poſita aduer/
bialit̃ ꝓ eternitate. Dormiã. finẽ p̄e
ſentis vite ſignat. Et. in futuro. Req̃
eſcã. in futura btĩtudine qñ iã reqes
dabit̃ ſanctis ⁊ glorioſa pauſatio: ⁊ h̃
ſpe firmiſſima ⁊ veriſſima expectãdo
Quoniã tu dñe ſingularit̃ ĩ ſpe. ſcꝫ
ne btĩtudinis ↄſeq̃nde. ↄſtituiſti me.

¶ Aug⁹ Singularit̃ ei dicit̃ ꝓpt̃ ele
ctos qb⁹ ꝓmittit̃ reques eterna q̃ ne/
gat̃ illis q̃ dicũt qs oſtẽdit nobis bo
na: q̃ pacẽ q̃rũt in bonis terrenis et
in eiſdẽ multiplicari. Perit enim hec
multiplicitas. ⁊ ſingularitas tenet̃ in
ſcis: de qb⁹ dicit̃ in Act. apoſto. Mul
titudinis credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ aĩa
vna. Singulares ergo ⁊ ſimplices .i.
ſecreti a multitudine ac turba naſcen
tiũ rerũ atq₃ moriẽtiũ: amatores eter
nitatis ⁊ vnitatis eſſe debem⁹ ſi ĩhe/
rere cupim⁹ vni deo ac dño Jeſu xp̃o
cui ẽ honor ⁊ gloria ĩ ſecula ſec̃. Am̃.

Verba mea au/
ribus.

Titul⁹ hui⁹ pſalmi talis
eſt ¶ Aug⁹. In finẽ ꝓ ea q̃ heredi/
tatẽ ↄſeqtur pſalm⁹ dauid. Intelligit̃
hic eccleſia q̃ accepit hereditatẽ: ſcil₃
vitã et̃naʒ ꝑ dñm nr̃m ieſũ chr̃m vt
poſſideat ipm deũ ⁊ ab ipſo poſſidea/
tur. De⁹ ei dicit̃ hereditas nr̃a: quia
ipſe nos paſcit ⁊ ↄtinet: ſed dicimur
hereditas dei tꝗ̃ ꝓcioſo ſanguine ſuo
ↄpata. ipſeq₃ nos colit ⁊ regit. Quid
aũt in finẽ ſignat: in ꝓcedẽti pſ⁹ dcm̃
ẽ: Idẽ Caſſio. Orat ergo eccĩa ꝓ ſu
is mẽbris dicens Caſſ.

Verba mea .i. tã pſalmodiã ꝗ̃ orõ
nes meas ꝓuatas auribus ꝑcipe
dñe .i. exaudiẽdo ea in effectu Aug⁹.
Per aures dei intelligit̃ ꝓñtia maie
ſtatis ei⁹. Et qꝛ parũ ꝓdeſt aut nihil
oratio vocalis: ideo ſubiũgit intelli/
ge clamorẽ meũ. ¶ Hiero. Clamor
in ſcpturis nõ vocis ſ₃ cordis ẽ. Vñ
dñs Exo. xiiij dicit ad Moyſẽ. Quid
clamas ad me: cuʒ tñ moyſes añ non
clamaſſʒ. Qñ gemit⁹ nr̃ ⁊ ↄſcĩa depca
tur. tũc cor clamat/ ⁊ iſtuʒ clamorẽ in
telligit de⁹. Vñ dicit Hiere. Nõ ſile
at pupilla oculi tui. Qñ lachrymas
ad deuʒ fundim⁹ eo tp̃e pupilla oculi
nr̃i clamat ad deũ Intẽde voci orõ
nis mee. Nico. Replicatõ ẽ eiuſ
dem ſñie: ſicut freq̃nt̃ fit in his q̃ ꝓ/
nũciant̃ ex magno affectu Hugo
Nã orõ ẽ pi⁹ affect⁹ mentis in deũ tẽ
dens plerũq₃ ꝓrũpens in voceʒ rex
me⁹. Hiero. qui regnas ĩ me. ⁊ ñ
regnat in me pctm̃. ꝓpterea tu es de
us me⁹. qꝛ nõ eſt de⁹ vent̃ me⁹: nõ ẽ
aurũ de⁹ me⁹/ nec libido de⁹ me⁹: nec
aliq̃ creatura de⁹ me⁹. qm̃ virt⁹ tu es:
et cupio habere virtutes. ꝓpterea tu
es de⁹ me⁹ ⁊ virt⁹ mea Hugo Et
benedico: Intẽde voci orõnis mee.
Quoniã ad te orabo dñe dirigendo
cor meũ ad te ⁊ ñ ad vanitates ſeculi
mane exaudies .i. exaudias in opta
tiuo vocẽ meã. Nico. Hebrei ñ
hñt optatiuũ modũ: ſ₃ ꝓ eo vtunt̃ fu
turo indicatiui modi. vñ hic ponitur
exaudies ꝓ exaudias Hugo Qui/
dã iuxta lr̃am intelligunt hoc qđ hic
dicit̃ mane ꝓ diluculo: eo ꝙ precipue
tũc eſt temp⁹ orõnis. Vñ Aug⁹. ait
Turpe ẽ chrĩano ſi radi⁹ ſolis eũ in/
ueniat ocioſuʒ in lecto Hiero. Sʒ
videte q̃d dicat mane. nõ dixit tertia
hora: nõ dixit ſexta hora. vel plena lu
ce. ſed mane .i. exordio bonoꝝ actuum
qñ ſol iuſticie ꝑ ſuã grãm venerit in
cor meũ: expulſis ĩde pctõꝝ tenebris
exaudies vocẽ meã. qꝛ ꝗ̃diu ĩ pec/
catoꝝ tenebris ſum: nõ me exaudies.
¶ Aug⁹. Iniq̃tas: malignitas: men/
daciũ: homicidiũ: dolus: ⁊ q̃cq̃d hmõi
ẽ ipſa nox eſt. q̃ trãſeunte fit mane: vt
videat̃ de⁹. Idẽ Caſſiod. ¶ Hugo
Poſtꝗ̃ oſtẽdit q̃lis ſit ei⁹ orõ: ↄſeq̃n
ter oſtẽdit q̃ bona ſeq̃nt̃ ex oratione.
Primũ eſt iuge ſeruitiũ dei. Scdm̃ ẽ
cognitio ꝟitatis. De pmo dicit Ma
ne .i. in exordio bonoꝝ operꝝ aſtabo
.i. iuge ſeruitiũ cũ ꝓpoſito ↄtinuandi
bonũ op⁹ inceptũ tibi ⁊ nõ vanita/
tib⁹ ſeculi: vel deſiderijs corpis nũꝗ̃
vacãdo. ⁊ ſic videbo .i. cognoſcã

qm̄ nō de⁹ volēs iniq̄tatē tu es. q̄
peccatū mortale ꝯtrariat̄ eq̄tati tue
¶ Caſſi. Quid ei aliud de⁹ ꝑt velle:
niſi qđ ꝓbat̄ ipſe ꝑcipe. ſicut Iſa. ait
Ego ſū de⁹ q̄ loq̄r iuſticiā ⁊ annūcio
recta. Sꝫ tu de⁹ nō vis iniq̄tatē Id/
circo Non hītabit iuxta te malign⁹.
ꝑ h̄ pctōres ſignat a regno dei exclu/
dēdos. q̄ꝛ nulla ꝯuerſiōe mutati ſunt
Nā licꝫ cū carnalit̄ tm̄ videāt q̄s re/
at⁹ īuoluit: ſic ſcp̄tū ē. videbūt ī queꝫ
ꝯpūxerūt. iuxta ipꝫ tn̄ hītare neq̄unt
q̄ gehēne cruciatōe dānādi ſunt: addi
dit neqꝫ ꝑmāebūt īiuſti. q̄ bona oꝑa
nō fecerūt añ oculos tuos. qm̄ grā
⁊ dono tuo ꝑuati ſt̄. Per h̄ oſtendit
eos ī iudicio dn̄i eē vēturos. ſꝫ añ o/
culos dn̄i merito ꝑmanē n̄ dicunt̄. q̄
ī tormēta ꝑpetua mittēdi ſt̄ Hiero
Si ei de⁹ ignis ē. ⁊ ignis ꝯſumēs ē:
q̄cūqꝫ ſtipula ē: q̄cūqꝫ lignū ē: fugiat
ab igne ne ꝯſumat̄ ab igne ¶ Caſſ.
Nihil ē qđ de⁹ nō videat: dū vbiqꝫ
pn̄s ⁊ tot⁹ eē noſcat̄. Sꝫ illi rēe corā
ipſo eē minīe dicūt̄. q̄ ab ei⁹ grā ⁊ do
no ꝑuādi ſt̄. De qb⁹ ſb̄ditur Odiſti
Odiū dei auerſio grē ipſi⁹ ītelligit̄. q̄ꝛ
odiū deſerit oē illud qđ execrat̄ ⁊ de/
ſpicit̄. Et iō dn̄s dr̄ odire. i. deſerere
¶ Hugo Ad argumētū q̄ dr̄ ꝑ illud
Sap. xi. Diligis oīa q̄ ſt̄. ⁊ nihil odi/
ſti eoꝝ q̄ feciſti: rn̄det̄. De⁹ n̄ naturaꝫ
odit quā fecit: ſꝫ vitiū qđ nō fecit Et
ſic dr̄ h̄ odiſti oēs q̄ oꝑant̄ iniq̄tatē.
Caſſ. Nō dixit q̄ oꝑati ſt̄. q̄ꝛ illi tm̄
ī iudicio dānabūt̄ q̄ vſqꝫ ad finē vite
ſue ſe crimīe nefādo ꝯmaculāt. adiecit
qꝫ ꝑdes oēs q̄ loquūtur mēdaciuꝫ
Hugo Sꝫ ꝯtra pſ̄. dic̄ Oīs hō mē
dax. Solō: h̄ loquit̄ de mēdacio qđ ē
pctm̄ mortale. Et ibi. Oīs hō mēdax
loquit̄ de mēdacio qđ ē pctm̄ veniale
¶ Collect. Ad cui⁹ ītellectū notādū
q̄ꝛ Aug⁹. ī li. de mendacio ponit octo
genera mēdacioꝝ Primū ē cū negat̄

aliq̄s articul⁹ fidei. vt chr̄m nō eē na/
tū de virgine. vel ſilē. Scđm gen⁹ eſt
mēdaciū detractōis: videlꝫ falſuꝫ te/
ſtimoniū in cā crimīali. Tertiū gen⁹ ē
teſtioniū falſū corā iudice in cā pecu/
niaria. videlꝫ illoꝝ q̄ tota die faciunt
os ſuū dulce mēdacijs ꝑ lucro. Quar
tū gen⁹ ē qđ fit ſola mētiēdi fallēdi
qꝫ libidine. ſicut qn̄ q̄s ſine cā ⁊ vtili
tate: ſꝫ ſua ſtultitia inſtigante delectat̄
mētiri. Et h̄ appellat aug⁹. mirū men
daciū. Quītū gen⁹ eſt mēdaciū adula
tiōis vt q̄s placeat alijs. ⁊ h̄ ē turpe
mēdaciū Sextū gen⁹ ē qđ nulli obeſt
⁊ ꝓdeſt alicui: vt ſi q̄s ſciēs pecuniā
alicui⁹ īiuſte tollendā a fure vel ꝑdo/
ne. vbi illi⁹ pecūia ſit mētiat̄ ſe neſci/
re Septimū gen⁹ ē. vt ſi q̄s mētiatur
nolēs ꝓdē hoīeꝫ q̄ſitū ad īterficiēdū.
Octauū gen⁹ ē vt ſi q̄s volēti corrū/
pere ꝟginē mētiat̄ eā eē ꝯiugatā vt
ſic ab īmūdicia tueat̄ ¶ Hugo Et ī
glo. A mgr̄is āt fit de mēdacio trimē
bris diuiſio. q̄ꝛ mēdaciū aliud ē ꝑnici/
oſū: aliud ē officioſū: aliud ē iocoſuꝫ:
Sub ꝑnicioſo ꝯtinent̄ q̄nqꝫ genera ꝑ
me diſtīctōis q̄ ſūt pctā mortalia: ſub
officioſo tria vltia q̄ ſūt venialia Io
coſū ē qđ fit ioco ⁊ nō fallit. ſcit ei il/
le cui dr̄ cā ioci dici. In hoīe āt ꝑfcō
dicūt q̄dā ⁊ bn̄. q̄ꝛ tā officioſū. q̄ꝫ ioco
ſū veniale ſit: Quidā āt dicūt ſꝫ male:
q̄ꝛ officioſū ſꝑ ſit mortale ī hoīe ꝑfcō.
¶ Thomas ī ſūma arti. iij. argu. v.
Circa vero mēdacia q̄ fiūt ī ꝓmiſſis
ē ſciēduꝫ. q̄ꝛ ille q̄ aliq̄d ꝓmittit: ſi ha/
beat aīm faciēdi qđ ꝓmittit nō mētit̄
etiāſi nō faciat: ſꝫ īfidelit̄ agit Pōt tn̄
excuſari ex duob⁹ Uno mō ſi ꝓmiſit
illđ qđ ē māifeſte illicitū: ſicut fuit ꝓ/
miſſio Herodis. tūc ꝓmittēdo pecca
uit: ſꝫ mutādo hmōi ꝓmiſſū bn̄ facit.
Alio mō ſi ſint mutate ꝯditiōes ꝑſo/
naꝝ ⁊ negotioꝝ. Nā ſm̄ Sen̄. lib. de
bn̄ficijs. Ad h̄ q̄ꝛ hō teneat̄ facē q̄ ꝓ/

miſit reqrit̃ ꝙ oĩa ĩnutata ꝑmaneãt.
Sic ⁊ aplũs nõ ẽ mẽtit⁹ nõ adiplẽs
qꝺ ꝓmiſit cũ nõ iuit corinthuꝫ.ij.ad
Choꝝ.ij. Et h̃ ꝓpt̃ ĩpedimẽta q̃ ſup/
uenerũt. Seqt̃ Uirũ ſãguinũ ⁊ dolo
ſũ abomiabit̃ dñs .i. exhereditabit a
regno ſuo Aug⁹ Põt hic recte vi
deri repetituꝫ.qꝺ ait ſupi⁹:odiſti dñe
oẽs q̃ opant̃ iniqtatẽ ꝑdes ⁊c̃. vt viꝝ
ſãguinũ: ad opantẽ iniqtatẽ referas.
doloſũ ãt ad mẽdaciũ loqntẽ. Doloſ⁹
ẽ q̃ aliud agit ⁊ aliud ſimulat Uidẽs
eni iuſt⁹ hos abomĩatos a dño.i.ꝑua/
tos a regno dei ꝯfugiẽs ad dei miam
ait Hugo Ego ãt ĩ multudĩe mie
tue.in q̃ cõfido ſaluari Introibo
in domũ tuã.i.i ecciam triũphãtem:
ſicut lapis viu⁹ in edificiũ Uel ad lit
terã Itroibo ad domũ tuã .i.i eccle
ſiã ſcãm militãtẽ. Et ibi adorabo ad
tẽplũ ſcm̃ tuũ Caſ.i.corp⁹ dñi nr̃i
ſaluatoris de q̃ ipſe dixit ad iudeos.
Deſtruite tẽplũ hoc Quõ adorãduꝫ
ſit ꝯſeqnt̃ oñdit:dicẽs in tiore tuo.
Tũc ei fides ſolida ẽ.qñ caſto amori
diuinitatis adhibet̃ formido Hugo
Deĩde petit auxiliũ dñi ꝯtra impedi
mẽta vie ſue dicẽs Glo Domine
deduc me .i. fac me ꝓficẽ. Deductio
eni ꝯuenit ꝓficiẽti:⁊ ꝑ hoc declarat
ſe eẽ ĩ ꝓfectu ad ꝑfectõeꝫ: ſed nõdum
in ipa ꝑfectõe:deduc dico in iuſticia
tua Caſſ. Qua ſe penitẽdo dãnã
tes eq̃ſſima potentia tue pietatis ab
ſoluis Aug⁹ et nõ ĩ iuſticia hoĩs.i.
q̃ hoĩ videt̃ iuſticia.vbi malũ ꝓ malo
dat̃. qꝺ nõ facit de⁹.q̃ ſolẽ ſuũ oriri fa
cit ſup bonos ⁊ malos:Deĩde ſubiũ
git cãm q̃re deãt deduci:videlꝫ ꝓpt̃
inimicos meos Hiero . qui mihi
ĩtrare ĩ domũ tuã cupiẽti laqueos po
nũt ĩ via Glo. Propterea q̃ſo te Di
rige ĩ ꝯſpcũ tuo .i.ĩ ꝯſcĩa mea vbi tu
ſolus vides viã meã q̃ itur ad te ne
deuiẽ a doctrĩa tua exẽplis aut ꝟbis

pctõꝝ vel hẽticoꝝ inimicoꝝ meoꝝ ꝑ
dictoꝝ q̃ꝝ iudicio ñ ẽ credẽdũ Hie.
Quoniã nõ ẽ ĩ ore coꝝ veritas .i.
nõ hñt xp̃m veritatẽ ĩ ore ſuo:ꝙ nec
ĩ corde hñt Glo. Cor coꝝ vanũ ẽ
ꝙ cor coꝝ fallit̃ de pctõ:putãs q̃dem
pctm̃ nõ eẽ pctm̃:⁊ eẽ pctm̃ qꝺ nõ ẽ
pctm̃. Et de pena pcti eẽ fallũt.ꝙ pro
mittũt ſibi ĩpunitatẽ. Idẽ aug⁹. De q̃
b⁹ adhuc ſbdit̃ Sepulcꝝ patẽs ẽ gut
tur coꝝ Caſſ. Sepulcrũ ei patẽs.
gutt̃ ẽ mentiẽtis ⁊ adulatoris Aug
Qui mẽdacio ⁊ blãda adulatiõe tra/
hũt in ſe q̃s ad pctã illectãt.⁊ eos tꝗ̃
eſcã deuorãt.cũ ĩ ſuã vitaꝫ ꝯuertunt
Hugo ſicqꝫ linguis ſuis doloſe
agebãt .i.nõ ſolũ dolũ loq̃bant̃:ſꝫ eẽ
ad effectũ dolos ſuos ꝑducebãt Idẽ
Caſſio. Deinde nõ optando:ſꝫ ꝓphe
tãdo ſubdit Iudica illos de⁹ .i.iudi/
cabis ĩpos puniendo. Nã tranſlatio
hebraica hꝫ:ꝯdẽna eos. Et ſic Decĩ
dãt a cogitatõib⁹ ſuis .i .fruſtrent̃ a
cogitatiõe ⁊ ſpe ſua q̃ ſperabãt,⁊ co/
gitabãt de lõga vita.⁊ ſanitate.⁊ diui
tijs Sm̃ m̃ltitudinẽ ĩpietatũ eoꝝ .i.
pctõꝝ ſuoꝝ expelle eos ab eẽna he
reditate.vt q̃ magis peccauerũt lõgi⁹
expellant̃:⁊ ꝓfũdi⁹ cadãt in lacũ ĩfer
ni. Sic ẽ illud Apoc.xviij. Quãtũ
glorificauit ſe ⁊ ĩ delicijs fuit.tãtũ da
te ei tormẽtũ Idẽ Aug⁹:⁊ Caſſiod.
Cã dãnatõis coꝝ ſbdit̃ qm̃ irritaue
rũt te dñe Hier Tu dñe dulcis
es ꝑ naturã.ſꝫ q̃cũqꝫ pctõres ſt̃:natu
rã dulcedĩs tue.vitio ſuo ꝟtũt ĩ ama/
ritudinẽ Hugo Poſtq̃ꝫ ĩpioꝝ de
bitas retributõẽs aſſeruit.ꝯſeqnt̃ ꝑ
mia bonoꝝ ſbdit dicẽs Et letet̃ oẽs
q̃ ſperãt ĩ te dñe Ex ſpe ei ſequit̃ leti
tia ſpũalis Uñ ſubdit̃ i eẽnũ exulta
bũt .i.ſine fine ⁊ hitab̃ ĩ eis Aug
Ipa erit eẽna exultatõ cũ tẽplũ dei
ſũt iuſti Caſſ. O magna ⁊ ĩeffabilis
largitas donatoris. Quibꝫ munific⁹

donet illa q̄ poſſidet De⁹ enī q̄ ē ieffa
bile bonū ſe largit̄ ī p̄mio Et gloria
buntur ī te oēs q̄ diligūt nomē tuū
Aug. Tāq̄ȝ cū adeſt eis ad fruēdū
qd̄ diligūt ⁊ bn̄ ī te tāq̄ȝ poſſidētes he
ditatē de q̄ titul⁹ huius ps. ē: cū ⁊ ipſi
ſint hēditas ei⁹: qd̄ ſignat Et hitabis
ī eis a q̄ bono ꝓhibent̄: qd̄ ſm mul/
titudinē īpietatuȝ eoꝝ expellit deus
Qm̄ tu bn̄dicis iuſto magnitudine
p̄mioꝝ ⁊ gaudioꝝ īmēſitate. Hec eſt
bn̄dictio: videlȝ gloriari ī deo ⁊ īhabi
tari a deo Iſta ſcificatio ꝓcedit̄ ſcis.
Sȝ vt ſcificēt̄ ꝓcedit vocatio q̄ nō ē
meritoꝝ: ſȝ grē ⁊ beniuolētie dei Vn̄
ſbdit̄ Domie vt ſcuto bone volūtatis
tue coronaſti nos Bona voluntas
dei p̄cedit bonā volūtatem nr̄am. vt
pctōres vocet ad pn̄iam Grego. ī li⁰
moꝝ. ſup iob xxxiij. Scuto nos dn̄s
coronare ꝓhibet̄: q̄ ꝓtegēs adiuuat ⁊
remunerās coronat. Caſſ. Conſide
rem⁹ q̄ȝ ſuaui ac decoro fine ps p̄n̄s
ꝯcluſus ē. vno verbo indicās bn̄ficia
dn̄i q̄ nullis p̄nt volūīnib⁹ explicari.
Bōa ſi q̄dē volūtas creatoris q̄ nos
īeffabilib⁹ mūerib⁹ replet. Et dc̄a eſt
ſcutū. eo q̄ reuera nos ꝓtegit ⁊ p̄mia
decora ꝓcedit. Hec ē ei bona volun/
tas q̄ nos vocat ⁊ attrahit. atq̄ȝ nos
dignos facit Nec q̄cq̄ȝ ꝑficuū vale/
mus cogitare vel facē: niſi hoc accipi
am⁹ a bonitatis auctore: ſicut Aplūs
dicit Ipſe opat̄ ī nobis velle ⁊ ꝑficē
Et iterū. Nō enī poſſum⁹ cogitare a
nobis q̄ſi ex nobis: ſȝ ſufficiētia nr̄a
ex deo ē Hiero. Agam⁹ igit̄ grās
deo. ⁊ dep̄cemur illū vt in bona volū
tate ſua ipſe ſit ſcutuȝ nr̄m. ⁊ corona
nr̄a. neq̄ȝ vnq̄ȝ recedam⁹ ab eo Coll
Sed ei⁹ volūtate vocati mādatis ſuꝭ
is oī cū diligentia obediam⁹: q̄ten⁹ ad
premia q̄ ꝓmiſit mercamur ꝑuenire
gratia ipſi⁹ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: cui ē ho/
nor in ſecula ſeculoꝝ Amen

Domine ne ī fu
rore tuo arguas me Titulus
hui⁹ pſalmi talis ē In finē ps Dauid
ꝓ octaua Aug⁹. Viſū eſt nōnullis
octauā hāc ſignare dieȝ iudicij. i. tēp⁹
aduēt⁹ dn̄i nr̄i ieſu q̄ ventur⁹ ē ad iu/
dicādū viuos ⁊ mortuos: q̄ aduēt⁹ cō
putatis ān̄is ab adā p⁹ ſeptē milia an
noꝝ credit̄ futur⁹. vt ſeptē ānoꝝ mi/
lia tāq̄ȝ ſeptē dies trāſeāt: deinde illud
ſeq̄ns tāq̄ȝ dies octau⁹ adueniat Caſ.
Alij dicūt iſtū diē a ꝯditiōe mūdi p⁹
ānoꝝ ſex milia eē vētuꝝ. ꝓptēa q̄ dn̄s
ſeptimo die ab ope ſuo legit̄ ab illa
reꝝ ꝯditōe q̄euiſſe. mille annos ꝑ ſin/
gulos ꝯputātes: q2 legit̄ an̄ ꝯſpectū
ei⁹ mille ān̄i ſicut dies vn⁹ Aug⁹.
Sȝ qm̄ dictū eſt a dn̄o Nō ē veſtrū
ſcire tp̄a q̄ p̄r̄ poſuit ī ſua p̄tāte: ſatis
apte oñdit nemīnē ſibi oportē arro/
gare ſciam illi⁹ tp̄is ꝯputatōe aliq̄rū
ānoꝝ Caſ. Nimis īoportunuȝ eſt
illa nobis ſtudioſe q̄rē: q̄ nobis vtili/
ter diuina prouidētia noluit reuelare
Quapropt̄ ad ſmonē tituli declarā
dū noſcē ſufficiat p⁹ hui⁹ ſcl̄i finē (qd̄
ſeptē dieb⁹ volut̄) illū octauū diē (q̄
varietatē p̄ñtis vite n̄ hēbit) eē vē
turū Hugo Intellect⁹ igit̄ p̄dicti
tituli talis ē. Iſte ps. q̄ ē p̄m⁹ pn̄ialiū
dirigens nos ī finē. i. in xp̄m ad queȝ
tēdim⁹. ps dico q̄ ſcript⁹ eſt a dauid ꝓ
pheta. ꝓ octaua. i. ꝓ timore octaue vi
delȝ iudicij extremi Caſ. Septē eī
ſūt ps pn̄iales: q̄rū p̄m⁹ ē iſte q̄ ē ſe/
xt⁹ ī ordīe pſalmoꝝ. Deīde xxxi: xxx/
vij. l. ci. cxxix. cxlij. q̄ ſub ſeptenario
nūero ꝯp̄hēdūt̄: q2 maiores nr̄i ſeptē
modis pc̄tā nob̄ dimitti poſſe dixerūt
Prīo ꝑ baptiſmū. ſcd̄o ꝑ paſſionem
martyrij. t̄rio ꝑ elyınā. q̄rto ꝑ h̄ q̄ re/
mittimus pc̄tā frib⁹ noſtris in nobis
peccātibus. Quinto cū ꝯuerterit q̄s
peccatorem ab errore vie ſue Sexto

p̲ ꝯpūctionē ſeu fletū. Septimo p̲ ſa
crificiū corporis ⁊ ſanguinis dn̄i :qn̄
digne offert. Inueniūtur etiā alij for
taſſe modi remiſſionū. Penitēs igit
diē iudicij de q̄ ſophonias ait. Vox
dei dn̄i dura ⁊ amara:vehement p̲ti/
meſcēs exorat:ne in illo die de ꝓprijs
facinorib⁹ arguat dicēs
Domine ne in furore tuo arguas
me. Hugo in extremo iudi/
cio vbi tanq̄ furioſus apparebis ma/
lis. neq̄ in ira tua corripias me.
Aug⁹. Dicit aplūs. Theſaurizas
tibi irā in die ire iuſti iudicij dei. de q̄
ſe non vult argui q̄ſquis in hac vita
deſiderat ſanari. Grego. ix. morali.
Petit ergo vt ante iudiciū ⁊ nō ī iu
dicio corripiat. q: quiſquis mō p̲ fla/
gella corripit: ⁊ correptōib⁹ emēdat:
in māſuetudine corripit ⁊ nō in ira.
In diſtricto āt illo exāine qd̄ penitēs
iſte p̲timeſcit: oīs argutio ⁊ correptō
furor ⁊ ira eſt: q: venia poſt correpti/
onē nō eſt. Idē Caſſio. Nico. Fu
ror ⁊ ira nō cadūt in deū: de q̄ dictum
eſt. Tu aūt dn̄e virtutū cū tranq̄llita
te iudicas. ſed ira ⁊ furor ſignificant
acerbitatē vindicte quā de⁹ exercet ī
iudicio in pctōres. ſicut in ſcdo ps⁹.
dictū eſt. Tūc loq̄tur ad eos ī ira ſua.
et in furore ſuo ꝯturbabit eos. Idem
Aug⁹. Penitēs igit acerbitatē iudi/
cij dei abhorrens: dei miſericordiā im
plorat dicēs Miſerere mei dn̄e qm̄ in
firm⁹ ſū. ꝓpter pctm̄ Caſſ. Infir/
mitatis ꝯfeſſio celeſtis medici miam
mouet. a q̄ facile impetrant remedia:
cū oſtēdunt vulnera manifeſta. O cle
mentia magna creatoris: a iudice per/
cipim⁹ q̄d nos rei dicere debeam⁹. do
cemur pietatē petere ne nos iuſticia
poſſit abſorbere. Hiero. ſana me
p̲ pnīam q: medic⁹ es ⁊ ego egrotus
ſum. qm̄ ꝯturbata ſūt oīa oſſa mea
id ē oēs virtutes aīe mee Aug⁹.

Et ne oſſa carnis intelligeres. ad ex/
poſitionē p̲tinet qd̄ ſubiūgit Et aīa
mea turbata eſt valde. ſed tu dn̄e vſ/
q̄quo? Quis nō intelligat ſignifica/
ri aīam luctātē cum morbis ſuis: diu
aūt dilatā a medico. vt ei p̲ſuaderet
in q̄ mala peccando ſe precipitauerit.
qd̄ ei facile ſanat non multū cauet. ex
difficultate aūt ſanatiōis. diligentior
erit cuſtodia recepte ſanitatis. Non
ergo tanq̄ crudelis de⁹ eſtimandus
ē cui dicitur Sȝ tu domine vſq̄quo?
ſed tanq̄ bonus perſuaſor anime. Et
vt ipſa illud agnoſcat: q̄nta pena im
pijs preparetur qui ſe nolunt ꝯuer/
tere ad dn̄m: ſi tantā difficultatē con
uertētes patiūtur ſicut alio loco ſcri
ptū eſt: Si iuſtus vix ſaluus erit. pec
cator ⁊ impius vbi parebūt? Caſſ.
Et intuere quia iuſticiam domini ſp
penitens iſte refugit. et conſuetudinē
eius benignitatis exposcit dicens
Conuertere domine de rigore iu/
ſticie ad dulcorem miſericordie. auer/
tit enim a nobis debitas penas: cum
eas relaxauerit benigna r̄miſſio. et eri
pe animam meam. ab īminenti ſuppli
cio quod debetur errantib⁹ Aug⁹.
Vel intelligendum eſt. ꝯuertere do
mine. id eſt fac me conuerti. et eripe
animā meā. tanq̄ inherentē perple
xitatib⁹ ⁊ huius ſeculi: ⁊ ſpinas quaſ
dam dilacerantium deſideriorum in
ipſa conuerſione patientem Caſſ.
ſaluum me fac. non ſm̄ mea meri/
ta. ſed ꝓpter miſericordiā tuam. in q̄
dum fixa ſpes ponitur: venia facilius
ſperat. Nico. Quoniā nō ē ī mor
te. i. poſt mortē. q̄ memor ſit tui.
videlicȝ memoria fructuoſa: q̄ntū ad
eos: qui diſcedunt in peccato mortali
Aug. ītelligit nūc eē tēp⁹ ꝯuerſiōis
⁊ venie. q: cū iſta vita trāſierit: nō re/
ſtat niſi retributio meritoꝝ. Iō ſbdit
in īferno āt quis ꝯfitebitur tibi?

Caſſ. Subaudiendū:ad veniā cō
ſequēdā:qſi dicat:null⁹:eo ꝙ in infer/
no nulla eſt redemptio. Cōfeſſi autē
ſunt in inferno illi impij.de qb⁹ Salo
mon ſapīe.v.dicit:Quia dicent īter ſe
pniām agentes:⁊ pre āguſtia ſpūs ge
mentes ꝛc. Cōfeſſus eſt ⁊ ille diues q̄
lazarū videbat in reqē ↄſtitutū. ſʒ nō
eſt ad vocē ſupplicationis audit⁹.qꝛ ī
hoc mūdo ꝓprijſſime ↄfeſſio dicit̄:vbi
et venia repitur. Hugo Deinde
penitēs iſte enumerat penas ⁊ erum
nas pnīe ſue dicēs Laboraui.ſatiſ
faciēdo ꝑ pctīs meis.i gemitu meo.
id eſt in magno dolore cordis Caſſ
Gemit⁹ eī dict⁹ eſt luct⁹ geminatus:
quē merito fideles appetūt.qm̄ lugen
tes ↄſolat̄:penitētes mūdat:diabolū
fugat/chr̄o ↄciliat:amaritudo dulcis:
lachryme felices/ſalutaris afflictio.d̄
q̄ re beat⁹ Johēs in duob⁹ libris ita
diſſeruit.vt merito apud grecos au/
rei oris nomē accepit.Et tanq̄ parū
ↄfuerit gemit⁹.addit ⁊ dicit lauabo
ꝑ ſingulas noctes.i.ꝑ ſingula pctā
lectū meū.ſi hoc ad lr̄am velis acci
pere occurrit īpoſſibilitas vt tāta ſit
copia lachrymaꝝ q̄ nō ſolū faciē:ſʒ et
lectū lauiſſe diceret̄.Quapropt̄ lectū
mel⁹ delectationē corporis intelliga/
m⁹/in q̄ velut in cubili nr̄o marcenti.
id eſt putrida voluptate remittimur:
quā pt̄ hō lachrymis q̄tūuis paucis la
uare. Aug⁹. Hanc eī delectatiōē
lachrymis lauat/q̄ ſeſe ab illa conat̄
extrahē lachrymis meis ſtratū me/
um. Caſſio. id eſt cumulū pctōꝝ
meoꝝ rigabo.vt fiā ex peccatore iu
ſt⁹:ex lugēte let⁹/ex egroto ſan⁹. Ri
gatio vero ad interiora ptinet.ꝑ qd̄
fletū ſignificat vſq; ad intima cordis
ꝑmeare Nico. Turbat⁹ eſt a furo
re.i.a dolore cordis ocul⁹ me⁹ qꝛ
ex nimia abūdātia lachrymarū obſcu/
rat̄ ocul⁹.q̄ lachryme ꝓcedūt ex ama
ritudine cordis.vnde ⁊ in trāſlatiōe
hebraica ꝓ furore habet̄ amaritudine.
et hec ē expoſitio lr̄alis Collector.
Aug⁹.vero ⁊ Caſſio.dicunt debē in/
telligi hui⁹ penitētis oculū cordis ſui
eē turbatū a furore.i.ꝓpter irā dei:q̄
peccatoꝛ ſuis exigētib⁹ culpis dat̄ in
reprobū ſenſuʒ.i.ꝑmittit̄ cadere in ce
citatē mentis.i.pati tenebras interio
res:excluſus a dei grā.ꝑ q̄s ꝑuenit̄
ad tenebras exteriores:q̄ ad diē iudi
cij ꝑtinent.vt penit⁹ extra deū ſit q̄ſ/
q̄s dū tēp⁹ ē corrigi noluerit Hug
Et bn̄ dicit turbat⁹ eſt ocul⁹ me⁹
ſcʒ ꝑ debitū timorē.⁊ nō extinct⁹ ꝑ deſ
ſperatōem.qꝛ q̄ hic nō turbat̄:in futu
ro extinguet̄.qn̄ mittet̄ in tenebras
exteriores Hiero. Vel turbatus
eſt ocul⁹ me⁹.i.turbata ē mens mea
et totū cordis mei ꝑncipale ↄtremu/
it a furore tuo o de⁹/ꝑ quē ſupplicia ti
meo mihi preparata Glo. Nec
mirū.ſi ocul⁹ me⁹ turbat̄ qꝛ inueteraui.i:mēbrū fact⁹ ſum veteris hoīs ꝑ
pctm̄ inter omnes inimicos meos.
Aug⁹. Hoc eſt:inter hoīes q̄ no/
lūt ad deū ↄuerti.q̄ ↄtraria intētione
ſunt eis inimici:q̄ ſe ad deū ↄuertunt
Nā cū alij amāt ⁊ appetūt iſtū mūdū.
alij ſe optant ab iſto mundo liberari:
Quis non videat illos inimicos eſſe
iſtis?nā ſi pñt:eos ſecū ad penas tra
hūt.⁊ magnū donū ē int̄ eoꝝ ꝯuer
ſari q̄tidie:⁊ n̄ excede d̄ itine ꝑceptoꝝ
rū dei.ab his ſepat⁹ ē oīs ſan⁹ n̄ locis
ſʒ aīo. Nā locis corpa ↄtinent̄. Ani/
mi āt loc⁹ ē affectio ſua Caſſ. Vel
int̄ inimicos.dicit:inter pctā Ipſa
enī ſunt veracit̄ aduerſa q̄ aīas ī tar
tarū deducūt. Aug⁹ Poſt laborē
⁊ gemitū ⁊ ībres creberrimos lachry
maꝝ:atꝫ p⁹ tātas difficultates exaudi
tā ſe aīā ſignāo vide qd adiūgit Gl.
Diſcedite a me.nūc aīo et in futuro
loco omnes qui opamini iniq̄tatē.

¶ Caſſ. q2 volo me a maloꝝ ſocieta
te diuidē. q̄m exaudiuit dn̄s vocē fle
tus mei. Glo. videlꝫ ꝯpūctionē
cordis mei ꝓ cōmiſſis. vn̄ lachꝛyme
pondera vocis h̄nt Aug⁹. Vel in
ꝓhetia dictuꝫ eſt diſcedite. id eſt
diſcedētis in extremo iudicio: cū ipſi
ſeparabunt a iuſtis Hugo Exau/
diuit dn̄s depcationē meā. de malis
amouēdis dn̄s oꝛonē meā ſuſcepit.
de bonis ꝛ virtutib⁹ adipiſcendis: q
duo neceſſaria ſunt. q2 egreſſus vitij vir
tutum opat̄ ingreſſum Caſſ. Iſte
vero penitens in ꝯcluſiōe orationis
ſue exultat oꝛonē ſuā foꝛe exauditam.
q̄m hec eſt foꝛma penitētiū. vt incho/
ent a lachꝛymis ꝛ deſinant in leticia.
q̄tenꝰ tali exēplo poſſit agnoſci verū
eē qd legit̄. Qui ſemināt i lachꝛymis
in exultatōe metēt. Deinde ſcā ꝯſciē
tia penitētis a pctīs ſuis fcā libera ꝛ
eccl'iaſticis regulis obſecundans moꝝ
ꝓ inimicis ſuis vt ꝯuertant̄ exoꝛat.
vt ſicut ille accepit veniā: ita inimicos
ſuos carnales ad dei gratiā redire cō
tingat. Unde dicit Erubeſcant. de
actib⁹ ſuis malis. ꝛ intelligant ipſos
actꝰ dānoſos: q̄s p̄dē ſibi putabant eē
ꝓficuos. Et cōturbent̄ vehementer
oēs inimici mei. timoꝛe futuri iudi
cij. ꝛ ſcripturarū p̄dicatōe terribili. ne
in illas penas miſerrimi hoim cadant.
q̄s ſup pctōꝛes lex diuina ꝓnūciat eē
vēturas. ꝯuertant̄. vt nō ꝑmittant̄
ire q̄ tēdūt. ſꝫ cū redeūt: ab inferni foꝛ
nacis liberent̄. Et ne nos diuti⁹ iudica
ret foꝛſitan differendos: addit. ꝛ eru
beſcāt valde velocit̄. ab iniq̄tatib⁹ ſu
is. O deſideriū mentis ſancte eximiū
Quis ei ampli⁹ in cā ſua pete potuit
q̄ iſte q̄ ꝓ inimicis ſuis acerrime po
ſtulauit. Talib̄ itaq̄ de⁹ miſeret̄ qui
monita miſericoꝛdie nō negligūt. ſicut i
euāgelio ſcriptū eſt. Beati miſericoꝛ/
des: q̄m ipſi mīam ꝯſeq̄nt̄ Hugo

Vel hoc totum p̄t legi de futuro ſic
Erubeſcāt. i. erubeſcent in futuro
maximo ruboꝛe: dicētes. Hi ſunt q̄s
aliq̄n habuim⁹ in deriſum ꝛ in ſimili/
tudinē impꝛoperij. Nos inſenſati vi
tā illoꝝ eſtimabam⁹ inſaniā: ꝛ finē il/
loꝝ ſine honoꝛe. ecce q̄m̄o cōputati ſūt
inter filios dei ꝛc. Que Sapie v. ſcri/
bunt̄. et conturbent̄. i. ſimul turba
bunt̄ in aīa ꝛ coꝛpe. nec leuit̄ ſed ve/
hementer. Oēs inimici mei. ſecularia
deſideria ſectantes ꝛ cū deſperare in
iudicio ceperint. cōuertātur. id eſt
ꝯuertent̄ a leticia ſcōꝛum in quoꝛum
maloꝝ confuſionem repetit. ꝛ erube
ſcāt. id eſt erubeſcēt ꝙ illis ꝯuerſio
fit ad ꝯfuſionē: qui hanc noluerunt
habere ad ſalutē Et hec oīa fiāt. val
de velociter. q2 cito veniet eis repē
tina calamitas ꝛ ſubit⁹ interit⁹ Idem
Aug⁹. Caſſ. Licꝫ in oīb⁹ pſalmis
intelligentie ſtudiū adhibē debeam⁹.
q̄m inde vite nr̄e maxima ſubſidia cō
q̄runt̄. tn̄ pſalmos penitentiales eſti/
mo magnope ꝑſcrutandos. quib⁹ hu
mano generi velut ꝯpetens medicina
preſtat̄. Inde eni animarū ſaluberri/
ma lauacra ſuſcipimus. inde peccatis
moꝛtui reuiuiſcim⁹: inde lugentes ad
eterna gaudia ꝑuenim⁹. Eſt eni q̄d/
dā iudiciale gen⁹: in quo re⁹ conſpe/
ctib⁹ iudicis p̄ſentat⁹ aſſiſtit. pctīm ſuū
lachꝛymis diluēs. ꝛ ꝯfitēdo diſſoluēs.
ſummū gen⁹ defenſionis afferens. vi
delicꝫ ꝙ ſe ipſum ipſe condēnat. Hic
nō eſt accuſatoꝛ extrane⁹: ſed ipe pec
catoꝛ impugnatoꝛ eſt ſu⁹. meret̄ veniā
quia ſe nō excuſat a culpa. nec poteſt
aliter agi ſub tali iudice: cui pctā nul
lus preualet abnegare. O ineſtimabi/
lis pietas creatoꝛis: reum pro ſe ſen
tentiam dicere fecit: quando ipſe ſe ve
hemēti⁹ accuſauit. Dona nobis do/
mine in ſatiſfactione noſtra tota nos
charitate cōpungi: qui nobis ſaluta/

rē ſupplicandi regulā pſtitiſti. Qui in
trinitate pfecta viuis ⁊ regnas deus
Per oīa ſecula ſeculoꝝ Ammen

Domine deus

me⁹ in te. Titulus hui⁹ ps. ta
lis eſt. Pſalm⁹ dauid quē cātauit do
mino pro verbis Chuſi filij gemini
Caſſ. Quāuis hec cā in ij. li⁹ Re/
gū xv. lati⁹ inducitꝛ ꝓpter explanatio
nē tn̄ tituli: breuitꝛ exponēda cogno/
ſcitꝛ. Cū dauid a filio ſuo abſalon cru
deli bello premeretꝛ: amicuꝫ ſuū chuſi
fecit ꝑ dinoſcendo ꝯſilio ab Abſalon
ad ei⁹ caſtra migrare. vt q̄cq̄d aduer/
ſum eū ageretꝛ ſibimet ſecreti⁹ īdicaret
Hugo Huic hiſtorie viderꝛ allu/
dere titul⁹: ſed poti⁹ agit de ſignato q̄ꝫ
de ſignāte Caſſiodꝰ. Chuſi enī p̄re
Aug⁹. docēte intꝑpretatꝛ ſilētiū. qđ re/
uera fidelis ei⁹ exercuit. qn̄ illi ſecre/
ti⁹ ꝯſilia mādauit. Fili⁹ aūt Gemini
fili⁹ dextre interpretatur. Qđ bn̄ ad
ipm refertꝛ: qꝛ ſaluti eius nc̄aria ꝓdi/
tiōe ꝯſuluit. Sic dn̄s nr̄ in medio iu/
deoꝝ ſilentiū miſit: cū myſteria ſancte
incarnatiōis aſſumpſit. pfidis enī iu/
deis tanq̄ꝫ ſilentiū fuit/ qđ fidelib⁹ ꝓ/
batꝛ eē predicatū. Hūc ergo ps. ad ſi/
militudinē Chuſi: de futuro myſtēio
dn̄i ꝓpheta cantauit. Quia ſicut Da/
uid filij ſui abſalō a ſe geniti ⁊ educati
iniuſtā pſecutiōeꝫ ptulit. ita dn̄s libe/
rati a ſe populi atq̄ꝫ nutriti furorem
deteſtabili preſumptiōe ſuſtinuit Idē
Aug⁹. Caſ. Scire debem⁹ hunc p̄
mū eſſe psᵐ. eoꝝ quib⁹ ꝑ act⁹ dauid
ſignificantꝛ dn̄i futura myſteria. ſubſe/
quūtur ei hmōi: videlꝫ viceſim⁹ ſext⁹
xxxiij⁹. xliij⁹. in quib⁹ ꝯuenit ſchema
qđ dicitꝛ allegoria. i. inuerſio: aliud di/
cens: aliud ſignificans Hugo Ca/
nit ergo aīa pfecta in ꝓphetia cui illđ
ſecretum innotuit ꝑ verbis Chuſi. i.
pro cognitione eiuſdem ſecreti. chuſi
dico: filij gemini: id eſt dextere. Qđ
ſecretum dexter deus: ideſt fauens at
q̄ꝫ propitius ei operatus eſt Caſſ.
Que quidem fidelis anima ex perſo/
na ſua dominū deprecatur: vt ab om
nibus perſecutoribus eius virtute li
beretur dicens

Domine Nico. per omnium
generalem gubernationē de⁹
ꝑ creationē meus ꝑ fidem ⁊ deuo/
tionē in te ſperaui confidēs de tua
bonitate Hugo ſaluū me fac ex
omnibus perſequētibus me tam vi/
tijs ⁊ demonibus q̄ꝫ prauis homini/
bus et libera me Nō enī mihi ſuffi
cit: vt te defendente ſim ſalu⁹: niſi et
te liberante ſim ſecurus. Deinde de
plurali numero ad ſingularem redit:
cū ſubiungit Ne quando id eſt ne
aliquādo rapiat diabolus vt leo
circūiens quem decipiat aīam meā
quia nō curat de corpore. Vn̄ Greg.
Nihil feciſſe ſe eſtiat: ſi aīam nō ſauci
at: Tuū igitur auxilium domine im/
ploro dn̄ pro quia non eſt qui redi
mat peccata tollendo neq̄ꝫ qui ſal/
uū faciat Caſſio. Cum tu ſubue
niendo ceſſaueris. Illo enī tempore
preualet diabolus rapere: cum nobis
peccatis noſtris obſtātib⁹ chriſtus di
ſtulit ſubuenire Aug⁹. Et vt ma/
nifeſtum ſit iam pfectam animā hoc
etiam dicere cui ſolius diaboli frau/
dulentiſſime inſidie cauende ſunt. vi/
de quod ſequitur Domine de⁹ me/
us ſi feci iſtud hoc videlicet quod
ſubditur Hugo Si eſt iniq̄tas
id eſt aliquod peccatuꝫ mortale quod
eſt contrarium equitati in manibus
meis id eſt operibus meis Aug⁹.
Si reddidi retribuentibus mihi
mala id eſt ſi non feci quod tu docu/
iſti verbo et exemplo: qui in magna
patientia pertuliſti traditorem tuum.
Hugo Si ſic non vixi ſicut

docuiſti ⁊ precepiſti. videlꝫ nō facien
do pctm̄ mortale: neqꝫ reddendo ma/
la ꝓ malis: ſed bona ꝓ malis [decidā
merito] itaqꝫ vict⁹ [ab inimicis meis]
me ꝑſeqntib⁹ [inanis] .i. fructu man/
ſuetudinis vacuat⁹ Aug⁹. Inanit
ſe iactat q̄ cū ⁊ ipſe hō ſit: cupit ſe de/
hoīe vindicare. Et cū ſupare hoīem
palā q̄rit: occulte a diabolo ſupat̄ Iu
rare videt̄ hic ꝑ execrationem: qđ eſt
grauiſſimū iuriſiurādi gen⁹: cū hō dic̄
Si illud feci: illud patiar. Sed aliud
eſt iuratio in ore iurantis/ aliud in ſi/
gnificatōe ꝓphetātis. Hic ei vere dic̄
qđ ꝯtingat hoīb⁹ q̄ reddūt retribuen
tibus mala. non ꝙ ſibi aut alicui q̄ſi
iureiurādo imprecet̄ [Perſequat̄] er
go [inimic⁹] .i. diabol⁹ [aīam meam]
Perſequit̄ eni mala ſuggerendo. Et
ſi deceperit ꝯprehendet: vn̄ ſubdit [⁊
ꝯprehēdet eā] ꝑ ꝯſenſuꝫ [et cōculcet
in terra vitā meā] Caſſ. Sic eniꝫ
de aīab⁹ efficit/ q̄s crudeliſſim⁹ inimi/
cus vincit. vt coꝝ act⁹ faciat terrena
cōtagiōe maculari [et gloriaꝫ meā] q̄
debꝫ eſſe ī ꝯſcia mea de bono ope [in
puluerē] .i. ī ſupbiā ⁊ iactātiā [dedu
cat] Aug. Gloria ei hec ī puluerē
deducit̄: ſi ꝑ ſupbiā q̄ſqꝫ cōtemnēs ſe
creta ꝯſcie/ vbi de⁹ ſolus hoīem ꝓbat
velit apud hoīem gloriari. Hinc ē ꝙ
alibi dicit. De⁹ contreret oſſa placētiū
hoīb⁹ Caſſ. Ecce q̄uo peccātium
ruinā mirabili narratōe deſcripſit: dū
ſibi cōditionē ponit Hiero. Qua/
ſi dicat: ſi hec feci: hec mihi cōtingant.
Deinde aduerſus diabolū ⁊ angelos
ei⁹ q̄rū poſſeſſio pctōres aut ipij ho/
mines ſunt deprecat̄ di. [Exurge do/
mine] loquit̄ more humano ad deū. q̄i
dormiēs ꝓdiret ī publicū [i ira tua]
Aug⁹. Quid adhuc iſte quē ꝑfe/
ctū dicim⁹ ad irā ꝓuocat deū: quē ſci
ebat eſſe mitiſſimū: ſꝫ iſte nō aduerſ⁹
hoīes hoc precat̄. ſꝫ aduerſus diabo/

lū ⁊ angelos ei⁹. cum eni iuſtificat̄ im
pius: ex impio fit iuſtus: et ex poſſeſſi/
one diaboli migrat ad templū dei. Et
q̄m pena eſt vt cuiqꝫ auferat̄ poſſeſſio
in q̄ dn̄ari deſiderat. hanc penaꝫ dicit̄
irā dei aduerſus diaboluꝫ: vt deſinat
poſſidere q̄s poſſidet Caſſ. Qui
totiens punit̄ q̄tiens ab eo peccator
ſubiugat⁹ eripit̄ [⁊ exaltare in finib⁹
inimicoꝝ tuoꝝ] .i. in poſſeſſiōe diabo
li ⁊ ſuoꝝ/ quam in pctōrib⁹ tenet. In
ipſis eni exaltat̄ dn̄s. q̄n a ꝯuertētib⁹
cōfeſſio laudis ei offert̄ [Exurge do
mine de⁹ meus in precepto qđ mādaſ
ti] .i. q̄r humilitatē precepiſti: hūilis
appare veniens in carne: ⁊ tu prior
imple qđ precepiſti. vt exemplo tuo
vincentes ſupbiā nō poſſideant̄ a di/
abolo Aug [et] cū veneris in car
ne [ſynagoga populoꝝ] .i. iudeoꝝ vi
dens te in tāta humilitate ꝯſtitutum
[circūdabit te] tanqꝫ vilē ⁊ abiectuꝫ
ꝑſeq̄ndo te vſqꝫ ad mortē [Et] [ꝓ
pter hanc] ꝑfidā ſynagogā [in al/
tum] id eſt in celū aſcendēdo [regre/
dere] vnde veniſti [dn̄s iudicat popu
los] Aug⁹. quia inde vētur⁹ ē iu
dicare viuos ⁊ mortuos. Qđ iudiciū
aīa ꝑfecta nō timēs ait [Iudica me
dn̄e ſm̄ iuſticiā meā] qua obediui p̄ce
ptis tuis [⁊ ſm̄ innocentiā meam] q̄
nō reddidi retribuētibus mihi mala.
Et addit [ſup me] q̄ additamēto de/
mōſtrat id ipm̄ ꝙ aīa iuſta eſt ⁊ ino/
cens: hoc nō ꝑ ſe habē: ſꝫ ꝑ illuſtrātēꝫ
et illuminātē deū [Conſumet̄] q̄ſi di
cat. veniet xp̄s iudicare. ⁊ iterim ꝯſu
met̄ [neq̄cia pctōꝝ] Trāſlatio hebra
ica hꝫ ꝯſūmet̄ .i. ꝑficiat̄ neq̄tia pctōꝝ.
⁊ ꝑueniat ad ſūmā neq̄tiaꝫ vt poſſit
iuſtū iā venire iudiciū. Sꝫ q̄m nō ſo
lū dcm̄ ē apoc. vlt. Sordid⁹ ſordeſcat
adhuc. Sꝫ ec̄ dictuꝫ eſt Iuſt⁹ iuſtior
fiat āne ctit ⁊ dic̄ [⁊ diriges iuſtū] Di
rigit iuſtū ī ipa ꝯſcia: vbi nullus ho/

minū videt. ſed ſolū ille q̄ ē ſcrutās
corda ꝛ renes de⁹ Nico. Acſi di
cat. Tu deus faciens predicta: qui es
ſcrutās corda ꝛ renes .i. clare videns
cogitatiōes ꝛ delectatiōes q̄ ꝑ renes
deſignant / eo ꝙ delectatōes venereo
rū q̄ ſunt vehementes vigēt in reni
bus viroꝝ. ſm ꝙ dicit Gregori⁹. ome
lia xxxij. quia viris luxuria i lūbis ſit
Caſſi. Hec ꝓpria virtus eſt dei. ꝛ
corda noſtra diſcutere. ꝛ aī noſtri vigo
rē potētie ſue luce penetrare Finis ci
cure delcātio ē Aug⁹. qꝛ eo q̄lib;
curis et cogitatiōib⁹ nitit̄. vt ad dele
ctationē ſuā ꝑueniat. Videt igit̄ cu
ras nr̄as q̄ ſcrutat̄ coꝛ. Videt autē fi
nes curaꝝ .i. delectatōes q̄ ꝑſcrutatur
renes. vt cum inuenerit nō ad ↄcupi
ſcentiā oculoꝝ: neq; ad ↄcupiſcētiam
carnis. neq; ad ambitionē ſeculi: que
oīa trāſeūt velut vmbra / inclinare cu
ras nr̄as. ſed ad gaudia rerū eternaꝝ
ſuſtolli: q̄ nulla mutatione violantur.
dirigat iuſtū ſolus ſcrutās corda ꝛ re
nes. Caſſ. Nam lic; nobis multo
celſiores ſunt ꝑtātes celoꝝ. nulli tn̄
creaturaꝝ datū eſt cogitationū nr̄arū
pleniſſime ſecreta cognoſcē. nec nos
ipſi nobis ſic manifeſti eſſe poſſumus.
quēadmodū diuinis ↄſpectib⁹ appare
mus: cū de hoīe legat̄ in p̄s. xviij. De
licta quis intelligit. Penitēs igit̄ mi
ſericordiā dn̄i ↄſecut⁹: ne in morbum
pc̄ti recidat: tuitionē petit dicēs Iu
ſtū adiutoriū meū a dn̄o: q̄ ſaluos fa
cit rectos corde. Aug⁹. Duo ſunt
officia medicine: vnū quo ſanat̄ infir
mus. alteꝝ quo ſanitas cuſtodiat̄. ſm
ꝓmū dixit peccatoꝛ in ſupioꝛe pſalmo.
Miſerēre mei dn̄e q̄m infirm⁹ ſum. ſm
alterū dicit hic pfect⁹. Iuſtū adiutori
um meū a dn̄o. Ibi eni infirm⁹ vt libe
ret̄: hic iā ſan⁹ ne corrūpat̄ orat. Si
eni medicinā exhibet q̄ ſanemur infir
mi: q̄nto magis eā q̄ cuſtodiamur ſa

ni? Q̄m ſi cū adhuc pctōres eſſemus
xp̄s ꝓ nobis mortu⁹ eſt: q̄nto magis
nūc iuſtificati ſalui erim⁹ ab ira ꝑ ipm̄?
Iuſto igit̄ auxilio ſaluos facit rectos
corde. in q̄rū cordib⁹ ſunt cogitatio
nes bone et mūde Collect. Deīde
vt ſtudeam⁹ ↄuerti ad deū ꝛ eſſe recti
corde. ↄmendat nobis de⁹ patientiā;
ſuā. ꝛ minat̄ de iudicio ſuo ita dicens
Deus qui decipi nō p̄t oīa videns:
et noſcens Iudex ſcrutās corda ꝛ re
nes Aug⁹. Iuſt⁹ iudex reddens
vnicuiq; ſm opera ſua Caſſiod.
Fortis quia null⁹ p̄t reſiſtere volū
tati ei⁹ Et patiens vt hodie ad peni
tentiā expectet. quos ꝑdere ꝓ ſcelerū
ſuoꝝ q̄ntitate potuiſſ; Nunq̄d ſub
āmiratione ꝓnūciandū ē Nico.
Iraſcet̄ ꝑ ſingulos dies .i. nunquid
infert vindictā ſtati; cū quis ↄmittit
ↄtra eū offenſam? q̄ſi dicat: non. Sed
expectat temp⁹ debitu; dans peniten
tie locū Sed qꝛ q̄nq; pctōres hac dei
patiētia abutūtur / et ꝓpter hoc graui
us puniūtur / ideo ſubdit Niſi ↄuer
ſi fueritis a malis veſtris ad deum:
hoc tp̄e quo patiētia dei vos ad peni
tentiā inuitat gladiū ſuū vibrabit
id eſt manifeſtā vindictam ſuam exer
cet Aug⁹. Vibrare eſt ſplēdifica
re. vibrabit aūt chr̄s gladiū ſuū cum
in ſecūdo aduentu: veniens iudicare
viuos et mortuos: in manifeſto ſplen
doꝛe claritatis ſue iuſtis ſuis lumē et
terroꝛes impijs coruſcabit Arcu; ſu
um id eſt ſacrā ſcripturā veteris ac
noui teſtamēti quaſi quodā neruo du
ritia veteris flexa ꝛ edomita eſt Tetē
dit qꝛ per ipſam ſcripturā pctōrib⁹
minas exhibuit Et parauit illum q̄n ꝑ
expoſitores explanauit ſacrā ſcriptu
rā Grego. xix. moraliū Et in eo
parauit vaſa mortis id eſt ſentētias
pctōrib⁹ dānationē cōminātes. quia
ſm eloquij ſui ſentētia; eos qui nūc

corrigi negligūt reprobos dānat. ī q̄
etiaʒ arcu ſagittas ſuas. Hugo
id eſt auctoritates ſacre ſcripture de
dilectiōe dei ꝛ ꝓximi acutas ardēti
bus auditorib⁹ effecit vt ꝓficerēt
Grego. Quia in eo ꝙ terrore corri
git accenſas verboꝝ ſentētias emittit
Aug⁹. Et vt intelligam⁹ vnicui
ꝗ ſuppliciuʒ fieri de pctō ſuo.ſic vt q̄
fuerūt delectamenta homini peccāti
ſint inſtrumenta dn̄o punienti. Ideo
ſubdit Hug. Ecce. q̄ſi dicat ma
nifeſtū ē ꝙ hō parat ſibi cām mortis
et nō de⁹.q2 hō parturit iuſticiam ꝛ
ꝯcepit dolorē. ꝛ peperit iniquitateʒ.
Nico. Hic eſt ordo prepoſter⁹.ꝗ
ꝯceptio p̄cedit parturitōeʒ Hugo.
Sic ergo ordina ꝯcepit dolorē ex
ſuggeſtiōe.i.appetitū tꝑaliū.in q̄ ē do
lor.q2 eſt labor in acq̄rendo:timor in
poſſidēdo:dolor in amittēdo parturit.
i.maximo labore nitit̄ efficē iniu
ſticiā machinādo malū ꝯtra ꝓximuʒ
ſuū et itādē ꝑepit iniq̄tateʒ .i.ad
actū ꝑduxit. Iniquitas et iuſticia ſm
hūc ſenſum idē ſunt. Peccator ꝛ pec
catū qd̓ dolor dicit̄:q2 cauſat ſibi eter
ne pene dolorē.ꝯcipit ꝯcupiſcēdo:de
inde parturit ꝯſentiendo:tertio parit
ope ꝑpetrādo:Cōgrue vero nō dēm
eſt:ꝑpetrauit iniq̄tatē ſed ꝑepit.q2 ſi
cut in partu anxi⁹ dolor ꝛ labor ē:ita
ꝑuerſi laborāt atq̄ anxie anhelāt. vt
malū qd̓ in corde conceperint ad oꝑa
tionis exitū ꝑducere poſſint. Cōtra
tria ꝑdicta: ſcʒ ꝯcepit/parturit/ ꝛ pe
perit/ q̄ ad culpā referuntur ſubiūgit
alia tria ꝑtinētia ad penā . videlʒ ape
ruit effodit ꝛ incidit. Vn̄ dicit Lacū
iferni:ꝯcipiēdo pctm̄ aperuit par
turiendo ꝑ ꝯſenſū effodit .i.amplia
uit eū actū ꝑpetrādo pctm̄ incidit
in foueā ꝑditōis: ꝛ mortis quam fe
cit. Et ſic ſibi ipſi ſpontanea volūta
te eſt cā dānatōis ꝓpt̄ qd̓ Conuer
tet̄ dolor ei⁹ .i.pctm̄ qd̓ eſt cā dolo
ris vt dictū eſt in caput ei⁹ Caſſ.
id eſt in aīam eius que eſt caput cor
poris et in verticē ipſi⁹ .in rōnem ī
tellectualē q̄ eſt ſuꝑior vis aīe iniqui
tas ei⁹ deſcendet detrudens eū ad in
feros.q2 pctm̄ aggrauās eū non ſinit
aīam ei⁹ ad ſanctorum requiē volare
Aug⁹. Hoc fit cū in hoīe ꝑuerſo
ſeruit rō: ꝛ libido dn̄at̄. Collector
Et quia hoc periculū ꝑfect⁹ iſte iam
euaſit grās agens laudat dn̄m dicēs.
Confitebor dn̄o cōfeſſione laudis
ſm iuſticiā ei⁹ Aug⁹. Confeſſio
iuſticie dei eſt:q̄ iſta loq̄mur vere dn̄e
iuſt⁹ es.qn̄ et iuſtos ſic ꝓtegis. vt ꝑ
te ipſuʒ eos illumines: ꝛ peccatores
ſic ordinas vt nō tua :ſed ſua malicia
puniant̄. Et ne intelligam⁹ iſtā cōfeſ
ſionē nō eē pctōꝝ: ſʒ potius laudis
diuine. Ideo ſubdit et pſallaʒ nomi
ni dn̄i altiſſimi Caſſio. pſallēve
ro eſt in operibus mādata dei perage
re:et hymnos voce etiam ꝛ corde can
tare.quod propheta promittit ſe fa
cturū:quia hoc reuera domio cogno
ſcebat acceptum Magnifica nobis
hui⁹ pſalmi ſi ſtudioſe conſideremus
patuerunt ſacramenta. Prima parte
fructuoſam penitentiam docet.q̄ per
fectos probatur efficere chriſtianos.
Patientia enim eſt religioſi viri la
borum ac dolorum omnium ſpe futu
rorum bonorum.ꝛ amore domini gra
ta tolerantia. Secunda parte ſaluteʒ
rectis corde ipſe dominus pollicetur
Tertia terrentur impij.ne in illo iu
dicio damnentur errantes. O pietas
reuera optimi creatoris:qui non vis
derelinquere/quos noſti ad tuum iu
dicium conuenire/ et immenſe pie
tatis arcano/dum confitentibus par
cis/tibi reos ipſe ſubducis.id eſt ſub
trahis. Quis enim iuſticiam euade
ret:niſi premiſſa pietas ſubueniret?

Collect. Precamur ergo te dñe vt
a laqo mortis nos eripẽ digneris atz
ad tue beatitudis gloriã pducere. vbi
cũ ſanctis omnibus te laudare valea
mus. Qui eſt benedictus in ſecula ſe
culorum. Amen

Domie dñs noſter q̄z admira. Titulus hui⁹
pſalmi talis ẽ In finem pſalm⁹ dauid
pro torcularibus. Aug. Nihil de tor
cularib⁹ ĩ hui⁹ pſ textu cui⁹ iſte titul⁹
eſt dicere videt̃. Aug. Torcularia
poſſumus accipere eccias: quarũ cõſti
tutio ſignata ẽ per torcularia. q᷑ ſicut
in torculari ſunt duo. ſcʒ vinum ⁊ aci
nũ .i. follicul⁹ vue preſſe. ⁊ ad vltimũ
vinuʒ reponitur ĩ cellario regis. ⁊ aci
nuʒ extra proijcitur. ita in eccia boni
a malis opere miniſteriorũ nõ ſeparã
tur nõ loco ſed affectu. ⁊ purgãt boni
tribulatione malorũ. quos tamẽ in fi
ne mũdi dominus ſeparabit tãquam
vinum a folliculis. vel granum a pale
is. q᷑ ponet ĩpos bonos in cellaria et
ne glorie. et mali tãq̄z folliculi inanes:
et virtutibus vacui ꝓijcient̃ foras in
ignem inextinguibilem. Idẽ. Aug.
¶ Hec auteʒ dicta ſunt ad intellectũ
tituli p̄dicti. cuius ſẽſus talis ẽ. Pſal
m⁹ iſte fact⁹ ẽ a dauid: dirigens nos ĩ
finẽ. i. in chriſtũ quem finis ſignificat.
ſcriptus ẽ ꝓ torcularibus. et ꝓ ꝯſtitu
tiõe eccĩe edificate ſup chriſtũ: de cui⁹
exaltatiõe agit myſtice ꝓpheta in hoc
pſalmo ſm eius duas naturas. Nic.
Ad litterã vero exponitur idem pſal
mus de victoria chriſti obtẽta per ſu
am paſſionẽ. Nam ſicut vinũ in tor/
cularib⁹ exprimitur. ſic ſanguis chriſti
expreſſus fuit in ſpinee corone impo/
ſitiõe: in flagellatiõe: in pedũ et manu
uʒ ꝯfixiõe. ĩ lateris trãſfixiõe. p̄q̄ ipſe
dominus ieſus chriſt⁹ habuit plenam.
habuit victoriã: glorie coronã: et ſup
omnẽ creaturã exaltationẽ. Etiã cũ
pueri ad chriſti laudeʒ clamarẽt in tẽ
plo: Oſãna filio dauid. vt legit̃ Math
viceſimo primo. Et pncipes ſacerdo
tum indignati dicerẽt chriſto: Audis
quid iſti dicunt. quaſi dicerent. Non
deberes ſuſtĩere talem falſum applau
ſuʒ Ieſus rñdit eis. Nũquid legiſtis.
q᷑ ex ore infantium et lactẽtiũ pfeciſti
laudẽ tuã. i. vos q̄ legiſtis ſcripturas.
deberetis intelligere q᷑ hoc ſcriptum
eſt de me. Et apoſtol⁹ ad hebreos. ij.
Magnã ptẽ huius pſ ĩducit dictã de
chriſto ad litterã. Et ſm hũc ſenſum
ꝓpheta pmo confitet̃ in ſpũ poteſtatẽ
deitatis in chriſto dicẽs

Dñe dominus noſter q̄z admira. ẽ
nomẽ tuũ ĩ vniuerſa t̃ra. Aug.
Quero vnde ſit admirabile nomẽ ei⁹
in vniuerſa terra? Reſpõdet. Quo
niã eleuata ẽ magnificentia tua ſuper
celos. Ut ſit iſte ſenſus. Domine q̄
es domin⁹ noſter. q̄z te admirãtur om
nes qui incolunt terrã q̄m tua magni
ficentia. Glo. i. filius tuus p̄ quẽ ma
gna operatus es: eleuat⁹ ẽ ſup celos.
Nic. id ẽ ſuper oẽm creaturã celeſtẽ
et etiam angelicã. Hier. O ꝓ nobis
homo factus es: q᷑ mortuus: q᷑ reſur
rexiſti. in gẽtibus ẽ diuulgatũ. Ex
ore infãtium et lactẽtiũ id ẽ. ſimplici
um hominũ perfeciſti laudeʒ. Nic.
Diuinitas autem chriſti fuit cõfeſſa
ab angelis confeſſiõe laudis ab hora
natiuitatis eius. prout habet̃ Luce. ij
vbi dicit̃. Et ſubito facta ẽ cuʒ ãgelo
multitudo milicie celeſtis exercitus
laudantium deũ. Sed laus iſta fuit fa
cta qñ pueri in tẽplo clamabãt cõfitẽ
tes diuinitatẽ dicentes. Oſanna. i. ob
ſecro ſalua: in excelſis. Salutem eniʒ
celeſtem nemo dat niſi deus. ſm q᷑ in
alio pſalmo dicit̃. Grãm et gloriã da
bit dominus. Pueri autẽ iſti nõ erãt
homines litterati qui ex ſcĩa legis et

ꝓphetarum poſſent agnoſcere diuini
tatē chriſti et ſic cōfiteri. ꝓpter quod
iſta laus videtur ꝓceſſiſſe a ſpirituſcō
linguas coꝝ mouēte. ſicut locutio aſi
ne balaam non fuit ab ea niſi paſſiue
tm̄. ſed effectiue fuit ab angelo lin-
guā eius mouēte. Et ſic laus iſta vi-
detur ꝑfectior fuiſſe: q̄ȝ āgeloꝝ quā-
tum ad hoc ꝙ iſta laus efficiebatur a
ſpūſancto q̄ ꝓcellit omnes āgelos in
infinitum. Jſta enim laus facta eſt ad
confuſionē iudeoꝝ. Unde ſubdit. ꝓpt
inimicos tuos. confutādos. ꝙ princi
pes iudeoꝝ audientes pueros in ad-
uētu chriſti ꝓdictā laudē cantātes ꝯ
fuſi fuerunt. vt. deſtruas inimicum.
ſcȝ populum iudaicum. et vltorem.
ꝙ ſub titulo vltionis iniurie legis moy
ſaice eum perſequebantur: imponen
tes ſibi trāſgreſſionē legis in violati
one ſabbati. Hug. Deinde ex ꝓmiſ
ſis propheta ꝓuidens in ſpū edificati
onē ecclie ſubiungit. Quoniam. cū
deſtruxeris inimicū et vltoreȝ. tunc
videbo. itellectu fidei. celos tuos.
Caſ. i. ſacras ſcripturas q̄ celi meri
to dicuntur. eo ꝙ cōtinent dn̄m ſalua
torem. Que quidē ſcripture: ſūt. ope
ra digitoꝝ tuoꝝ. ꝙ ſcripte ſunt ex in-
ſpiratiōe ſpūſancti: cuius ſeptē dona
ſunt: cum ſit vnus ſpūs. ſicut plures
ſunt digiti in vna manu. Et ſimiliter
videbo. lunā. Hug. id ē vniuerſa-
lem eccleſiā que a chriſto tanq̄ȝ a ſole
illumiāt et tanq̄ȝ luna creſcit ⁊ minui
tur in perſonis ſm̄ tp̄a tribulationis
⁊ pacis. ⁊. ſimiliter videbo. ſtellas.
id ē doctores et hoīes ſanctos: qui il-
luminati a ſole chriſto ipām ecciaȝ ſā
cte vite exēplo et verbo catholice do
ctrine multipliciter decorauerūt. q̄.
omnia. tu fundaſti. id eſt in tua fide
firmaſti. Hic ꝙ iſte verſiculus nō hi
ſtorice vt dicit beat⁹ gregori⁹. ſed my
ſtice ē exponēdus. Deinde agit de

liberatiōe generis humani. Et ꝓmo
oſ̄dit miſeriā homīs liberati dicēs.
Quid ē hō. Caſſ. Cū deſpectu
ꝓnunciandum ē. id ē fragilis et cadu
cus: ade ſequax. qui in veteri peccato
permixtus. ſocia prauitate concluſus
eſt. et addit. ꝙ mēor es ei⁹. Hier
Quale meritū ſtatus hoīs. vt mēor
eius factus: pro eius redemptiōe ſuſ-
cipias carneȝ. Glo. aut filius ho
minis. i. chriſt⁹ filius virgīs. qm̄.
tu per eū. viſitas eum. ſ. hoīeȝ. mit
tendo ipȝ filiū tuum in carne ad redi
mendum hominem. Caſſ. Nam vi
ſitare dicimus quādo medic⁹ ad infir
mos ingreditur. qđ in aduētu dn̄i re-
uera conſtat impletū. Nico. In q̄
aduentu. Minuiſti eum paulo min⁹
ab angelis. i. citra angelos in ſua paſ
ſione. ꝙ āgeli non ſunt hoc modo paſ
ſibiles. ſ. paſſiōe corporali. ſicut chri
ſtus fuit. gloria et honore coronaſti
eū. ꝙ per meritum ſue paſſiōis reſur
rexit et aſcendit in celum et coronat⁹
corporis incorruptibili claritate ſuꝑ
angelos ſedet ad dexteram dei patris
et conſtituiſti eum ſuper opera ma
nuū tuarū. propter quod dominus
poſt reſurrectionē ſuā dixit Mathei.
vltimo. data ē mihi omnis poteſtas ī
celo ⁊ in t̄ra. Jdeo. Omnia ſbiecisti
ſb pedib⁹ eius. ꝙ etiā angeli ſuꝑni
ſunt homini chriſto ſubiecti. oues et
boues vniuerſas inſuper et pecora cā
pi. Jſtud iuxta litterā additur ad re
mouēduȝ illoꝝ errorē qui dixerūt. ꝙ
diuina prouidentia non ſe extēdit ad
iſta inferiora ſed tm̄ ad ſuperiora. Jn
quorum ꝑſona dicit iob. xxij. Circa
cardies celi perābulat nec noſtra ꝯſi
derat. Sed Caſſi. dicit ꝙ hec verba
debemus allegorice dicta accipere ne
poſt rationales creaturas incompetē
ter pecora vel iumēta poſuiſſe videat
Caſſ. Oues electum ꝓplm̄ ſignificat

chriſtianũ. de quo in euãgelio domin⁹
petro dicit Paſce oues meas Boues
predicatores et paſtores ſignificat. q̃
humana pectora mãdatis celeſtibus
exarantes: virtutũ meſſem germina
re fecerunt. Nec vacat q̃d dicit inſup.
q̄ nō ſolũ illi ſãcti ſubiecti ſunt chri
ſtoꝛ ſed etiã peccatores Sepe de con
uerſis talib⁹ maiore gloria triũphat
dñs Chriſt⁹ Pecora ei ſũt. dñi ĩ cãpo
rũ libertate. i. in mũdi iſti⁹ voluptate
paſcunt' Uolucres celi. i. ſuperbi qui
verbo iactãtie ponũt in celum os ſuũ
Quorũ caput dixit Iſa. 18. Aſcẽdã ĩ
celum et ſimilis ero altiſſio Aug.
Let piſces maris. i. curioſos et aua
ros qui perãbulãt ſemitas maris
id eſt inquirũt in ꝓfũdo huius ſeculi
tẽporalia. q̃ tãq̃ ſemite ĩ mari cito va
neſcũt et intereunt Et dicit q̄ pãbu
lãt: oñdẽs per h̄ ptinaciſſimũ ſtudiũ
inania et p̄terfluẽtia reqrẽtium Hec
autem tria genera vitioꝝ. i. voluptas
carnis, et ſupbia, et curioſitas: oĩa pec
cata cõcludũt. que mihi videt' a iohẽ
apoſtolo enumerata cũ dicit. Nolite
diligere mũdũ. qm̃ oĩa que ĩ mũdo ſũt
cõcupiſcẽtia carnis ẽ et cõcupiſcẽtia
oculoꝝ et ambitio ſeculi Hi oẽs pre
dicti tã boni q̃ꝫ mali chriſto dicũt' ſub
iecti. q̄ nũc bonos cũ malis mixtos
in eccĩs videmus Nic. In fine ãt
pſalmi reſumit pmũ ꝟbũ dicẽs O do
mĩe dñs nr̃ q̃ꝫ admirabile ẽ nomẽ tu
ũ ĩ vniuerſa terra Hoc in cãticẽis
ſolẽ fieri q̄ ĩ fine reiteratur pncipiũ
Caſſ. De duabus naturis chr̄i dñi
ſecũd⁹ pſalmus ⁊ iſte locuti ſũt q̃ꝫuis
et alij ſequãt' videlꝫ. xx⁹. lxxi⁹. cvij⁹.
cix⁹. et cxxxviij. vt obſcurũ hui⁹ ſcl̃i
gradiẽtes quaſi pluribus lãpadib⁹ ĩ
cẽſus in hereticas cautes. i. duritias
Cautes ẽ petra duriſſima. quã minime
valeam⁹ icidẽ Quapropt' tãti bñficij
cognoſcam⁹ auctoreꝫ. vn⁹ ẽ dñs chr̄s

gẽit⁹ ex p̄re ſine tpe: nat⁹ ex maria in
tpe. p⁹ mũdũ creauit ex nihilo: poſtea
ab ĩgẽti libẽauit exitio Exitiũ. mors
tormẽtũ, clades vel calamitas. Quale
ei rogo gen⁹ ẽ pietatis. vt ille rex ãge
loꝝ tact⁹ charitate nimia: dignat⁹ ẽ ad
nos miſeros morti addictos vẽire. vt
mors cũ auctore ſuo diabolo vĩcẽt'. q̃
mũdũ ſuis vĩculis tenebat captiuũ?
Unde beat⁹ Ambro. hymnũ natalis
dñi eloquẽtie ſuo pulcerrĩo flore cõ-
pinxit. vt pi⁹ ſacerdos tãdignũ mun⁹
offerret Ait eñi int' cetẽa. Procedẽs
de thalão ſuo pudoꝛ. aula regia. gemi
ne gigas ſbñe alacris vt currat viã ⁊c.
q̃ ſup hũanũ ĩgeniũ ſcũs vir excoluit.
Collect. O q̃ꝫ admirabile ẽ nomẽ
dñi q̃ infãtes erudit: aſtutos deſtruit:
peccatorib⁹ miſeret': ſcõs viſitat: ange
los poſſidꝫ: hoĩes cõtinꝫ: oẽꝫ creatu-
ram ſibi ſubijcit Ipꝫ q̃ ẽ pncipiũ ⁊ fi
nis laudem⁹ ĩ pricipio et fine. vocẽ ĩ
dñi laudẽ extollẽtes Ipm amem⁹ vt
p̄reꝫ. vt creatoꝛẽ. vt r̄dẽptoꝛẽ nr̃ꝫ. atꝫ
vt dñꝫ timeam⁹ mirabilẽ ĩ ꝯſilijs ſup
filios hoĩꝫ. q̃ ẽ bñdẽs ĩ ſcl̃a ſe. Amẽ.

Confitebor tibi
dñe: Titul⁹ hui⁹ p̄s talis eſt
In finem ꝓ occultis filij p̄s dauid
Nic. Ad cui⁹ ĩtellectũ ſciẽdũ q̄ du
plex ẽ iudiciũ ſm duplicẽ dñi aduẽtũ.
q̃ꝝ pm⁹ fuit occult⁹: eo q̄ diuinitas la
tuit ſb carne mortali Secũdus etiã ẽ
occult⁹: q̄ neſcim⁹ diẽ neq̃ꝫ horã: q̃n
veniet dñs De h̄ duplici aduẽtu dñi
nec n̄ de duplici iudicio dauid ſpũ ꝓ
phetie tractat ĩ h̄ p̄s. Primũ eĩ ho
ꝝ iudicioꝝ ẽ iudiciũ diſcretiõis: q̃ diſ
cernũt' fideles ab ĩfidelib⁹. ⁊ h̄ ĩcepit
potiſſĩe a p̄dicatiõe chr̄i ⁊ aploꝝ. q̃ iu-
ſto dei iudicio licꝫ nob̄ occulto aliq̃ ꝯ
uerſi ſũt ad fidẽ. ⁊ alij ĩ ĩfidelitate mã
ſerũt indurati, cui⁹ rõ nob̄ occulta eſt.
Hiero Et eodẽ iudicio videmus

adhuc bonos ⁊ ſcõs tribulari. ⁊ neſci‑
mus an h' ſit ꝓ eoꝝ ⁊ ꝓbatõe emẽda
tione: vt ad melius creſcat eoꝝ glã.
Videmus alios tribulari: q꜡ pctã h'
incipit: ⁊ ĩ futuro cũ ipis ꝑmanet Vi
dem⁹ alios nec tribulari: nec iniuriaꝫ
pati: ſꝫ ſanos corꝑe. letitia corpali ⁊ oĩ
b⁹ bonis abũdare Iſti t'es ꝑiclõſi ſt·
q꜡ credim⁹ q꜡ de⁹ eos nõ viſitat/ q꜡ ñ
ſũt digni viſitari. vt poſtmodũ ſine fi
ne puniãt' Nic. Nã cũ aplš dixiſſꝫ
ad rõ. ix. c. Cui⁹ vult miſeret' deus. et
quẽ vult ĩdurat. Et poſtea. xi. c. dicit
Vide ẽ bõitatẽ et ſeueritatẽ dei. ĩ eos
q̃dẽ q̃ ñ credũt ſeueritatẽ. in te aũt bo
nitatẽ dei ſi ꝑmãſeris. Poſtea ſbdit. O
altitudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei q̃ĩ in
cõphẽſibilia ſt' iudicia ei⁹. ⁊ inueſtigl.
vie ei⁹. Et ĩ ps. xxxv. ꝓpha dicẽ Iudi
cia tua abyſſ⁹ multa. Aliud ẽ iudiciũ
dei q̃d dicitur iudiciũ diſcuſſiõis. q̃d
erit in fine mũdi. Idẽ Aug⁹. Et licꝫ
iudiciũ futuꝝ ſit valde claꝝ. q꜡ tũc maĩ
feſtabũt' etiã occulta cordiũ. tamẽ hoc
mõ eſt nob' valde occultũ. ſm q꜡ dicẽ
ſaluator Math. xxiiij. De die aũt illa ⁊
hora nemo ſcit neq꜡ ãgeli ĩ celo niſi pr̃
ſolus. Utrunq꜡ aũt iudiciũ datũ ẽ ipi
chr̃o ſm q꜡ dicit Ioh. v. Pr̃ omẽ iu‑
diciũ dedit filio. Et de iſto duplici iu
dicio ſibi dato, dauid h' in ſpũ ꝑuidẽs
fecit hũc pſalmũ Vñ ſẽſus ꝑdicti titu
li talis ẽ Iſte pſalm⁹ fact⁹ ẽ a dauid
ꝓpha ꝓ occultis filij. videlicꝫ ꝓ dupli
ci iudicio predicto nob' occulto: dato
chriſto filio dei: dirigẽs nos in finem.
id ẽ ad ꝯſiderationẽ finis mũdi: ⁊ et‑
ne beatitudis. q̃ tũc dabit' iuſtis tãq꜡
vltim⁹ finis Et ſic ps iſte ẽ de iudicia
ria ptãte chr̃i: ſic̃ ꝓcedẽs ẽ de ſua paſ
ſiõe et exaltatiõe ſm ſenſũ litteralem.
Nõ eñ oĩs expoſitõ pſalmoꝝ de chr̃o
ẽ myſtica. Plura eñ ⁊ expꝛſſius ꝓphe
tauit dauid de chriſto q̃ alij ꝓphete.
ꝓpt' q̃d dicit' eximius ꝓphetaꝝ. ſicut
dictũ ẽ in prologo pñtis collectionis
Hier Iſte ps tot⁹ in perſona eccle
ꝑ ꝓphetam de antichꝛo cantat'. Dicit
ergo ꝓpheta
CONfitebor tibi dñe .i. ꝯfeſſiõe lau
dis i toto corde meo .i. ĩ intellectu
⁊ affectu Caſſ. In toto corde cõfi
tet' dñꝫ q̃ nullis cogitatiõib⁹ mũdaĩs
fluctuat. q̃d ꝑfectoꝝ eẽ ñ dubiũ ẽ: q̃ ⁊
origialis pcci vitia ⁊ ſuggeſtiões ꝑuer
ſas maloꝝ ſpũuꝫ domino ꝑſtãte vi
cerunt narrabo õnia mirabilia tua
Quis ẽ põt oĩa mirabilia diuina nar
rare: q̃ quotidie ĩ celo et ĩ t'ra virtus
eius opat'? Sꝫ loq̃t' hic ꝑ figurã q̃ dr̃
ſynechdochẽ. q̃ ſignificat ptẽ dicẽ oĩa
vt de multis aliq̃ narrare videamur.
Hiero Narrabo ẽ mirabilia tua
oĩa Nõ illa tm̃ q꜡ mortui reſuſcitãt'.
ceci illũinãt'. ſed etiã q꜡ ꝑ te aĩe ꝑdite
ſaluti inſperate reddũt'. Idẽ Aug. et
Nicola⁹. Letabor corde ⁊ exulta
bo corꝑe exteri⁹. Dicit' eñ exultatio
quaſi extra ſaltatio. et addit in te
Aug. Nõ iã ĩ iſto ſeculo: nõ ĩ vo‑
luptate corpis: nec in palati et lingue
ſaporibus: nec ĩ ſuauitate odoꝝ: neq꜡
in iocũditate ſonoꝝ trãſeuntiũ: nec in
formis corpis varie et pulcre colora
tis: neq꜡ ĩ vãitate laudis hũane. nec ĩ
ꝯiugio ⁊ ꝓle moritura: neq꜡ ĩ diuitijs
et poſſeſſiõib⁹ hui⁹ ſeculi ſupfluis. ſed
ſolũ in te Aug. In q̃ ẽ vera ⁊ per
manẽs leticia Vñ ad philippeñ. iiij.
Gaudete ĩ dño ſp' pſallã cũ gratiaꝝ
actiõe noĩ tuo id ẽ ad honorẽ noĩs
tui altiſſime aduerbialr' põit' Nic.
Deinde expmit materiã ſui cãt⁹ ⁊ ſue
leticie propt' iudiciũ diſcretiõis. de q̃
dicit In ꝯuertẽdo id ẽ dũ ꝯuertiſti
inimicũ meũ diabolum. retrorſuꝫ
fugãdo ipm de hoĩe a tẽpore predi
catiõis chriſti ⁊ apoſtoloꝝ ꝑ iudiciuꝫ
diſcretionis. De q̃ dicitur Iohis. xi.
Nunc iudicium ẽ mundi. nunc prin‑

ceps mundi eijcietur foras.quia mun
dus per paſſionē chriſti: liberatus ē
a poteſtate diaboli et ſuoꝝ. Unde ſB
dit. Infirmabūt. q: ptās demonū fuit
p chriſtū ðbilitata ne poſſet tātū hoi
bus nocere quātū añ. Ideo ſubdit. Et peribūt a facie tua. Reputabāt ei
ſe ī h̄ q̄dāmō perire q: arcebāt a nocu
mēto hoīm. Unde dicebāt chrō. Mat. 8.
q̄d nob̄ ⁊ tibi Ieſu nazarene: veniſti
añ tps pdē nos. Quoniam feciſti .i. facies
¶ Hug. Sic ei ptinuat textus. Mani
feſtū ē q: fugaſti inimicū meū retror
ſū qm̄ feciſti iudiciū meū. id ē qm̄ p
me iudicat⁹ es iniuſte corā pilato. Et
cauſā meā. q: p peccatis meis mortu
us es: qui debebā mori. Sediſti ſuper
thronū q̄ iudicas iuſticiā. Nic. Per
thronū deſignat iudiciaria poteſtas
chriſti quātū ad iudiciū diſcretiōis. q̄
fideles credētes: ab obſtiatis infideli
bus ſunt ſepati. Ido ſubdit. Increpaſti gentes. p p̄dicatioēm aplōꝝ de
idolatria cui erāt dedite. Et perijt im
pius .i. diabolus: q̄ habitabat in ido
lis. q: gētes p̄dicatioēz aplōꝝ recipiē
tes ꝯfregerūt idola ī quib⁹ demones
colebāt. Nomē eoꝝ deleſti. q: q̄ p̄us
vocabāt pagani. mō vocāt chriſtiani
Et etiā nomia idoloꝝ perierūt de ter
ra. ſicut predictū fuerat zacharie. xiij.
In illa die dicit dñs. pdā noīa idolo
rū de t̄ra. ⁊ ñ mēorabūt vltra. In et
nuz ⁊ ī ſeculū ſeculi. Aug. Seculū
ē h̄ p̄ns tps mutabile: ſ; ſeculū ſeculi
ē illd̄ q̄d icōmutabili etnitate ꝯſiſtit.
et ē idē qd̄ etnū. Nic. Inimici. q̄ri
caſus ē. Defecerūt framee ī finē. p fra
meā q̄ dī gladius ex vtraq; pte ſcidēs
itelligūt diaboli deceptiōes. qbus q̄ſi
immutabilit ſauciabat genus hūanū.
cuius poteſtas ⁊ deceptiōes defecerūt
.i. diminute ſūt p chriſtū ⁊ apoſtolos
qñ. Ciuitates eoꝝ .i. dēonū. Deſtru
xiſti. Ciuitates demonū ſūt praui ho
mies. mies: quos poſſidēt ſicut rex ci
uitatē: atq; in illis exercēt ſuas mali
cias. Aug. Ibi nāq; ſeruiūt oculi ad
curioſitatē: aures ad laſciuiā: man⁹ ad
rapias: vel ad q̄dlibz aliō pccz: ⁊ mē
bra cetera ī hūc modū diabolico p̄ici
patui .i. puerſis ꝯſilijs et factis. Hui⁹
autē ciuitatis q̄ſi plebs/ſunt omnes
delicate affectiōes et turbulēti mot⁹
animi. quotidianas ſeditioēs in hoīe
agitātes. has ciuitates .i. peccatores
deſtruxiſti: expellēdo diabolū. et eos
diuino ſeruicio ſbiugādo. Nic. Perijt memoria eoꝝ. q: p⁹ ꝯuerſioēz nō
dicūt peccatores vel idolatre: q̄les fu
erūt p̄us. ⁊ h̄. Cū ſonitu .i. p ſonituz
p̄dicatiōis aplōꝝ. Et dñs in eternū p
manet. q: regnū dñi nr̄i ieſu chriſti ī
eternū ſtabile ē: ⁊ ſine fine. Parauit ī
iudicio. ipe chrs. Thronū ſuū .i. ptā
tē ſuā iudiciariā. Et ipe iudicabit orbē
terre .i. habitatores orbis. In eq̄tate.
reddēdo digna p meritis. Et popu
los ī iuſticia. Repetitio eiuſdē ſmo
nis ē. Hiero. Eq̄tas et iuſticia p
eod̄ accipiūt. Aug. Iudicabit ineq̄
teſtioniū phibēte cōſcia. ⁊ cogitatiōi
bus accuſātibus ſeu defēdētib⁹. Et
factus ē dñs refugiū paupi. Nic.
populo videlz catholico q̄ fuit valde
paup ī p̄ncipio chr̄iane fidei. Adiutor
in oportūitatib⁹ .i. in nēcitatibus: qñ
hō eſt in tribulatōne. Caſſ. Ille
eſt paup dei. qui t̄rena cupiditate va
cuatus. celeſti deſiderat largitate dite
ſcere: cui dñs adeſt in tribulatiōe ten
tationū adiutor. Nic. Et. q̄a ſic ad
iutor es. Sperent in te qui nouerūt te.
p verā fidē. Qm̄ nō dereliquiſti. abſ
q; cōſolatione. Q̄rentes te dñe. mori
bus ⁊ fide. Caſſi. Nam illi ſoli no
ſcūt te dñe. qui audiūt vocē tuā: ⁊ mā
datis tuis ſupplicit obediūt. Et iō p
tātis bñficijs hortatur ꝓpħa fideles
ad laudē dei dicēs. Nic. Pſallite

dño grãs agẽdo qui habitat ĩ ſyon
.i.in ciuitate celeſti ħ expſſa ꝑ ſyon
q̃ ſpeculatio interp̃tat̃.i qua facie ad
faciẽ videt̃ deus.ꝙ licꝫ vbiqꝫ ſit de⁹
per eſſẽtiã.potẽtiaꝫ.et pñtiã. tamẽ in
celo ſpecialit̃ h̃itat ꝑ apertã viſiõeꝫ
annũciate .i.p̃dicate int̃ gentes ſtu
dia ei⁹ .i.legẽ euãgelicã quã ſtudioſe
docuit v̾bo ⁊ facto Hug. Sꝫ poſſꝫ
q̃s dicere.quõ ãnũciabim⁹ v̾bũ dñi in
ter incredulos.cũ q̃tidie int̃ficiãt̃ qui
predicãt: quib⁹ rñdet̃ Nolite timere
eos qui corp⁹ occidũt Qm̃ ipſe dñs
ẽ requirẽs ſãguinẽ eoꝝ .i. req̃ret ꝑ
debitã vĩdictã ſãguinẽ eoꝝ q̃ occidũ
tur de manu tyrãnoꝝ Et inſup̃ r̃cor
dat⁹ ẽ Caſſ Hoc mirabilit̃ ad vtrũ
q; põitũ ẽ vt ⁊ perſecutores vindicta
t̃reret. ⁊ martyres ꝓmiſſio benigna
reficeret nõ ẽ oblit⁹ ad ꝯquerẽtiũ
infirmitatẽ dicit̃ roborãdã.qui ꝓpter
lõgitudinẽ futuri iudicij retributiões
deũ aliq̃ten⁹ eſtimãt obliuiſci clamo
rẽ oröeꝫ pauperũ .i.iuſtoꝝ Miſe
rẽ mei dñe Iſta ẽ orõ cũctoꝝ paupe
rũ ĩ ꝑſona ecc̃ie Nic. vide hũilita
tẽ meaꝫ de inimicis meis .i. afflictio
nẽ mihi illataꝫ a tyrannis Hugo.
Qui exaltas me .i.lõge me facis
de port.mort. videlꝫ a pc̃cis mor
talib⁹: per q̃ itur ad mortẽ vt annũ
cieꝫ oẽs laudatioẽs tuas .i. p̃dicati
ones tuas.p̃dicãdo videlꝫ opera tua
laudabilia in portis filie ſyon .i.in
ſancta eccleſia militãte. q̃ ẽ filia ecc̃ie
triũphãtis. ꝓpt̃ q̃d ꝓ tãto beneficio
Exultabo ĩ ſalutari tuo .i. ĩ dño ie
ſu chr̃o Nic. infixe ſũt gẽtes ĩ inte
ritu quem fecerũt ꝙ multi tyranni
in gẽtilitate obſtinati: ĩ ꝑſecutiõe mar
tyrũ ſbito mortui ſũt: et ĩ infernũ de
merſi.ſicut egeas ĩ perſecutiõe beati
Andree a demõe ſuffocat⁹ expirauit.
et ſicut plures alij vt pꝫ ĩ legẽdis ſan
ctoꝝ Hug. In laq̃o iſto .i.ĩ fraudu

lento cõſilio quẽ abſcõdert̃ ſb̃ q̃dã
p̃textu iuſticie cõprehẽſ⁹ ẽ pes eoꝝ
.i.malus affect⁹ eoꝝ. ꝙ plures tyrãni
laq̃uꝫ mortis parãtes chr̃ianis: p̃oc
cupati ſũt morte.ſicut aman ſuſpẽſ⁹ ẽ
ĩ patibulo q̃d parauerat mardocheo.
et hec ſũt occulto dei iudicio Vñ ſb̃
dit̃ Cognoſcet̃ dñs iudicia faciẽs
Caſ. in die iudicij q̃n peccatorib⁹
dabit̃ et̃na cruciatõe torqueri i ope
rib⁹ manuũ ſuaꝝ cõp̃hẽſus ẽ pc̃coꝛ
Hier. Vn⁹q̃ſqꝫ pc̃coꝛ ip̃e ſibi por
tat in cõſciã et funes.et vĩcula.et tor
mẽta.⁊ vñ ſuſtiẽat mala. Caſſ. Per
qualitates igit̃ op̃m ſuoꝝ dicit pc̃co
res eẽ torquẽdos Nic. Deĩn ſub
iũgit de iudicio diſcuſſiõis q̃d erit in
fine mũdi. vñ dic̃. Cõuertant̃ id ẽ
cõuertent̃ peccatores ĩ infernũ q̃n
eis dicet̃. Ite maledicti ĩ ignẽ et̃nũ
oẽs gẽtes que obliuiſcũt̃ deũ .i.q̃ in
fine vite moriunt̃ ſine remedio pñie.
Et ꝙ ſicut mali punientur: ita ⁊ boni
p̃miabũtur Vñ ſubdit Qm̃ nõ in fi
neꝫ ħ ẽ ĩ finali iudicio oblinio erit
pauperis Videt̃ ei dñs paup̃m ob
liuiſci ĩ pñti: nõ liberãs eos ꝺ malis
pñtis vite.cũ tñ ħ poſſit Sed tũc re
cordabitur.q̃n eoꝝ pacĩa r̃munerabi
tur. Ideo ſubditur patiẽtia paup̃m
nõ peribit ĩ finẽ Greg. om̃.xxxij
euang.quaſi periſſe pacĩa paupeꝝ cer
nitur: cũ nil pro illa in hac vita humi
libus recõpẽſat̃: ſed pacĩa pauperuꝫ
in finẽ nõ peribit.ꝙ tunc eius gloria
percipitur: cũ ſimul oĩa iſta laborioſa
terminãtur Ni. Quia ſicut ꝑ ſñiaꝫ
finalis iudicij iniuſti ibũt in ſupplici
um eternũ: ita iuſti in vitã eternã: vt
habet̃ Mathei.xxv Caſſ. Cũ ve
ro de fine ſeculi ꝓph̃a hic tractaẽt: ad
uentũ antichriſti cordis illuminatiõe
preuidit: ⁊ periculi magnitudĩe terri
tus magna voce ꝓclamat dicẽs Ex
urge dñe ad iudicium per poteſtatẽ

iudiciariā. nō cōfortet. i. nō p̄uale/
at. hō. antichriſt⁹ Ipſe ē homo peſ/
ſim⁹ quē hūana nō pōt ſuſtinere cōdi
tio: ī q̄ tāta erit verſutia. vt ſola dn̄i
virt⁹ eius poſſit ſuperare nequitiam
Et gētes q̄ cū eo ſcelera magna factu
re ſūt: etiā petit celerrio aduētu iudi/
cari. dicens Hug. iudicent̄ gētes
in cōſpectu tuo. ꝙ te nō latebit eorū
iniquitas Conſtitue dn̄e. i. ꝯſtitui ꝑ
mittes ꝓpter peccata eoꝝ legiſlatorē
. i. antichriſtū qui allatur⁹ ē peſſimā
legē. ⁊ iuſſur⁹ mlta cōtra domini p̄ce/
pta ſup eos. i. ī ruinā eoꝝ: qui ei ad
herebūt Hiero. ſciāt gentes. ſcil'
dānate fuerit. qm̄ homies ſunt. i. q̄
ſtulte fecerūt. ponētes ī hoie peſſimo
ſpeꝫ ſuā ⁊ nō ī deo: qui ſolus pōt ſal/
uare Nic. Et ꝙ tāta ꝑſecutio fide
liū futura ē tp̄e antichriſti. vt videat̄
domin⁹ eccīaꝫ deſeruiſſe, ſi poſſꝫ fieri:
ꝓpħa admirās ſubiungit. Ut quid
dn̄e receſſiſti lōge. i. recedes tp̄e an
tichriſti Videtur enī de⁹ q̄dammodo
recedere a chriſtifidelibus qn̄ nō libe
rat eos cū poſſit a tantis perſecutiōi
bus. deſpicis ī oportūitatib⁹: ī tribu
latiōe. Illos eī videt̄ deus deſpicē
tanq̄ rē nullius precij. q̄s nō liberat in
tp̄e oportūo: quod ē tp̄s tribulatiōis
Dū ſupbit impius. i. antichriſt⁹. et
loquit̄ per modū p̄ntis de futuro ꝓpt̄
certitudīeꝫ ꝓphetie. incenditur pau/
per. i. popul⁹ chriānus antichrīo ino
bediēs cruciat̄ oī genere cruciat⁹: q̄
ꝑ incēdiū deſignat̄ in ſacra ſcriptura
Et aliq̄s ad lrāꝫ icēdet. ꝯp̄hēdunt̄.
. i. ꝯp̄hēdent̄. vn̄ trāſlatio hebraica ita
hꝫ capiant̄. ſ. antichriſt⁹ et ſatellites
eius. q̄ ſm̄ dicta doctoꝝ antiquoꝝ in
monte oliueti fulmīabit̄. ⁊ magna ps
adherētiū ſibi. de quo dicit apoſtol⁹:
ij. ad theſ. ij. Tūc reuelabitur iniqu⁹:
quē domin⁹ interficiet ſpū oris ſui.
in cōſilijs quibus cogitant. ꝙ ſicut

cogitabant cruciare chriſtianos. ſic a
deo cruciabūtur. Cauſam magni erro
ris antichriſti ſubdit dicēs. Qm̄ lau
datur peccator. ātichriſtus. in deſi/
derijs aīe ſue. Hug. Deſideriū an
tichriſti erit. vt credatur eſſe de⁹. et
iniquus benedicitur. vt deus Caſſ
Hic antichriſt⁹ adulantiū ⁊ fallentiū
cateruis eo vſq̄ ꝑducetur: vt ſe non
ſolū regē terre ſed etiam rerū oīm p̄/
dicet deū. ſicut apoſtolus dicit: ita vt ī
tēplo dei ſedeat. ⁊ extollat ſe ſup̄ oē
id quod colitur ⁊ qđ dicitur de⁹. Et
ſic ꝓuocabit deū ad iracūdiaꝫ: id eſt
ad vīdictā malicie ſue. Vn̄ ſequitur
Nic. Exacerbauit dominuꝫ pec
cator. ipſe videlꝫ antichriſt⁹ qui dici/
tur peccator in deū. et iniquus in pro
ximū. ſm̄ multitudinē ire ſue. i. ire
diuine contra ſe ꝓuocate. nō queret
penitētiam ſed morietur in obſtina/
tione Hec eſt magna ira dei vt deſit
peccatori correctio: et aſſit adulatio
Tunc ei aſſimilatur antichriſto. De
quo dicitur Non eſt deus in conſpe
ctu eius. videlꝫ alicuius reputatio/
nis apud ſe Caſſ. ꝙ de ipo nequiſ/
ſimo Daniel ꝓpheta teſtatur: dicēs
Et extollet̄ rex aduerſus oēm deū.
⁊ ad deū deoꝝ loquetur ſuperbiam.
Nic. Inquinate ſunt vie ill⁹ in oī
tempore. i. cogitatiōes ⁊ opera ill⁹
occupabunt̄ in peccatoꝝ pollutōe oī
tp̄e vite ſue Hugo. Auferunt̄ iu
dicia tua. quibus ī p̄ſenti iudicas oc
culte et in futuro dabis manifeſte. a
facie eius. i. a mente et mēoria eius
et ſic nō timebit iudicia dei ſup ſe vē
tura: pre nimia elatione ⁊ obſtinatione
Caſſ. Sic iudicia dei a corde pcc̄o/
ris auferunt̄. qn̄ videt tardi⁹ venire
q̄d celeriter meruerat ſuſtinere. oīm
inimicorum ſuoruꝫ dominabitur. po
tentia et ſeductiōe ſignoruꝫ populos
ſibi ſubijciens Aug. Dicitur enim

omnes reges ſuperaturus vt ſolꝰ ſu
ꝑ oēs regnet Et ꝙ ꝑ nefarias artes
ad illud mane culmē dn̄ationēqꝫ per
ueniet addit Dixit ei ī corde ſuo .i.
cogitauit preſumptuoſa ſecuritate.
Aug. Nō dicit ore ꝙ ꝟba eius e/
rūt dulcia ad alliciēduꝫ hoīes. cogita
bit ergo ī ſe dicēs nō mouebor id
eſt nō deijciar ab hac dn̄atiōe mea A
generatiōe ī generatioēm Aug.
.i. fama mea ⁊ nomē meū de hac gene
ratiōe in generationē poſteriorū non
trāſiet niſi malis artibꝰ adipiſcar taꝫ
excelſū principatū de quo poſteri ta/
cere nō poſſint Nic. Et hoc faciaꝫ
ſine malo .i. ſine vlla iniuria Cuiꝰ
maledictiōe os plenū ē blaſpheman
do chr̄m cū ſe dei filiū eſſe mentietur
⁊ amaritudie. id ē amara cōminati
one Caſſ quādo penā mortis īdicit.
et ad ſuppliciū iubet ꝯuenire qui euꝫ
tan̄ deū cōtēpſerit adorare Ni. Et
dolo ꝙ ꝟbis blādis ⁊ ſeductorijs mꝉ
tos decipiet ſub ligua .i. in corde
eiꝰ labor et dolor ꝙ cogitabit qualꝛ
ſāctis īferet laborē ⁊ dolorē Greg.
xv. et. xxxiij. mor. Peruerſi quiqꝫ ꝙ
malū nō in ligua ſed ſub ligua habēt.
in ſermōibus dulcia ꝓtendūt et ī co/
gitatiōibus ꝑuerſa moliunꝛ Aug.
Tacite ei iſta ē cogitaturus. ſed hoī/
bus alia locuturus. vt bonus et iuſtꝰ
et dei filius videaꝛ Sedet ī inſidijs
more latronū cū diuitibus quibꝰ
diuitibus? niſi eis quos huius ſeculi
muneribus cumulabit Et ideo in iſi
dijs cū his ſedere dictus ē. qm̄ falſam
felicitatē ipſoꝝ ad decipiēdos hoīes
oſtētabit. q̄ praua volūtate bn̄ tales
eſſe cupiūt. ⁊ bona eterna nō querūt.
in laqueos eiꝰ incidūt Et ꝙ miracu
loꝝ fraude multos illaqueabit. Ideo
ſubiunctū ē in occultis qḋ puto di
ctū eſſe ꝙ non facile intelligitur tunc
quid appetendū. quid ve fugiēdū ſit.

Et hec oīa faciet vt interficiat inno
centē populū videlꝫ chriſtianū ſibi
inobediētē Interficē innocētez ē ex
innocenti et religioſo facere nocētem
Caſ. eiuſqꝫ animā perpetua morte
dānare Nic. Oculi eius ī paupe
rē .i. in populū fidelē reſpiciūt cō
ſiderās qualiter ipſū totaliter poſſit
deſtruere inſidiaꝛ ī abſcōdito q̄ſi leo
in ſpelūca ſua Gre. xxxij. mor.
Recte leo et inſidiās dicit̄ ātichriſtꝰ
Inſidiās ꝑ miraculoꝝ ſpeciē ſignis.
leo per fortitudinē ſecularē. vt enim
eos q̄ aperte ſūt iniqui ꝑtrahat. ſecu
larē potētiā oſ̄ndit. Et vt etiā iuſtos
fallat: ſignis ſanctitatē ſimulat Illis
ei ſuadet magnitudīs elationē Iſtos
decipit per oſtentationē ſanctitatis
Caſſ. Due ei perſecutiones popu
li chriſtiani preceſſerunt. Prima fuit
violētia. cū a paganis chriſtiani pro/
ſcriptionibus. tormētis et cedibꝰ ad
idoloꝝ ſacrificia cogebantur Altera
fraudulenta: que nūc per hereticos ⁊
falſos agit̄ chr̄ianos Nouiſſima ſupe
eſt. q̄ ꝑ ātichriſtū dicit̄ eē vētura. qua
nihil pēiculoſiꝰ: qm̄ ēit violēta nimis
ex ꝑtāte regni ſecularis ⁊ deceptioſa
miraculis. ſicut dn̄s ī euāº dicit Se/
ducat ſi fieri pōt etiā electos Idē Au
gꝰ. Inſidiatur vt rapiat paupereꝫ
Iteratio inſidiaꝝ nimietatē callidi ꝑ
ſecutoris oſ̄nt Et inſidiaꝛ rapere pau
perē .i. decipere populū chr̄i dū .i.
vſqꝫ q̄ attrahat eū Aug. .i. q̄bꝰ
pōt cruciatibꝰ affligēdo ad ſe adducit
Nic. Et q̄s tormēto flectere nō po
tēit. ꝟbis doloſis ad ſe trahere ſtude
bit Unde ſubdit̄ In laq̄o ſuo. hoc
ē ī dolo ſuo hūiliabit eū videlꝫ po
pulū chriſti Aug. Quia cū ſigna ⁊
miracula facē cepēit. quāto mirabilio
ra videbūt̄ hoibꝰ: tāto illi ſcī q̄ tunc
erūt ꝯtēnēt̄. ⁊ q̄i ꝓ nihilo habebunꝛ
Hiero. Et tūc inclīabit ſe ad hu
militatē vt videaꝛ q̄i mitis et ſcus ⁊

cū ſe nihil inclinauerit tūc caſus ē. Vñ ſbdit Nico. Et cadet a dño ſuo cū dñatus fuerit pauperū. ſ. chriano⁊: ſuo tpe abiectoꝝ et ſpoliatoꝝ. ⁊ cauſa deiectiōis eius ſbditur Dixit enī in corde ſuo. i. cogitauit hoc q̄d ſubditur Oblitus ē deus. nō habēs noticiā factoꝝ noſtroꝝ Auertit faciē ſuā ne videat in finē. Hiero. Ac ſi dicat: mea ſunt oīa q̄diu ſeculū fuerit. et in obliuiōe tradidit illa deus. ⁊ nūq̄ āplius vſurus eſt illis. ſ; mea ſunt q ego ſum deus Aug. Hec ē inclinatio miſerrimi caſ⁹ dū; hūanus anim⁹ in ſuis iniquitatibus pſperatur: et parci ſibi putat cū excecatur: ⁊ obſeruatur ad vltimā vindictā Nico.

Deinde deſcribitur ātichri finalis deiectio que fiet v̄tute diuina ad preces ſcōꝝ. qd preuidēs dauid orādo ſubiūgit Exurge dñe. q̄ videris quaſi dormire. cū permittis eū tāta mala facere in ſāctos tuos Et exaltetur. i. mōſtretur man⁹ tua. i. poteſtas tua ad eū percutiēdū Ne obliuiſcaris pauperū dimittēdo eos diutius in perſecutione antichriſti et ſuoꝝ Hug. Videns autē eccia ſe liberādā exultat. et ātichriſto ſuo pſecutori inſultat dicēs

Propter qd irritauit impi⁹ deū? quaſi dicēt. qd pfuit et tāta mala facē ſuis blaſphemijs dñz prouocare ad ei⁹ pditiōem! Nic. Dixit eñ in corde ſuo nō requiret. ſcā mea ad puniēdū ea tq̄ nō curās vel ignorās Vides tu de⁹ cui⁹ oculis oīa nuda ſūt ⁊ apta Qm̄ tu laborē et dolorē q̄s īfligit ſāctis tuis ātichriſt⁹ cōſideras diligēter ad puniendū Ut. i. quō tradas eos. ſ. ātichriſtū et ſuos miſtros in man⁹ tuas. i. in ptātē iuſticie tue Caſſ. In mediū deductis impijs et cōuictis redit adiutor: vt ſicut illi digna factis recipiūt. ita iſti pmiſſa premia cōſequātur Vñ ſubdit Nic. Tibi derelict⁹ ē pauper. i. popul⁹ chriſtianus vt eū ptegas et defēdas Orphano. i. eidē populo chriſtiano qui ātichri tēpe videbitur quaſi ſine pre ptegēte ⁊ matre ꝯpatiēte Tu eris adiutor. accipiēs eū ſub ptectione tua. Contere brachiū. i. ad nihilū redige ptātē Peccatoris ⁊ maligni. i. ātichriſti q. ij. ad theſ. ij. dicitur hō peccati ⁊ filius pditiōis Queretur pccm̄ illi⁹ q neq̄tia illius a te diligenter diſcutietur. an ſit ampli⁹ vtilis ad purgatiōem electoꝝ Et nō inuenietur ad hoc vltra vtilis. eo q ſufficiēter erūt purgati. et ſic antichriſtus occidetur: et cū ſuis deijcietur in ignē inferni. ſicut pr pijcit virgam in ignē p⁹ debitā filij correctionē Et q interfecto antichriſto. apparebit manifeſte ptās et dominiū chri Idō ſbdit Dñs regnabit in eternū ⁊ in ſeculū ſeculi. i. ſine fine: q (vt dicitur Danielis. vij.) Ptās ei⁹ ptās eterna: ⁊ regnū ei⁹ non corrūpetur Peribitis gētes. videlʒ tu ātichriſte ⁊ qui tibi adheſerūt De terra illius q regnabit in eternū Et q peribūt ad petitiōeʒ ſcōꝝ Ideo ſubdit Deſideriū pauperū exaudiuit dñs. faciēdo finē de pſecutiōe ātichri Preparatiōeʒ. i. affectū Cordis eoꝝ. q̄ deſiderabāt liberari a malis pñtibus Audiuit auris tua. Nic. i. clemētia tua p quā fidelib⁹ largiris vitā quā deſiderāt hr̄e eternā Nic. Deiñ dd finaliter ꝯcludit petitiōeʒ ecclie dicēs Iudicare pupillo ⁊ humili. ſ. p pplo catholico q̄ erit i extrēo iudicō Aug. aliud ē iudicare pupillū ⁊ iudicare pupillo Iudicat ei pupillū q eū ꝯdēnat Et iudicat pupillo q p illo ſniaʒ pfert Hug. Ut nō apponat. i. nō pſūat Ultra magnificare ſe hō. i. quicūq̄ ſe erigere ꝯ deū Sup terrā ſicut fecit antichriſtus Caſſ. Cōpleta eſt pſalmographi denūciata pmiſſio. reſerata ſunt filij occulta miracula O īgētes ⁊ āmirabiles cauſe q̄ q̄uis expoſite videātur. adhuc tñ ſūt du

tatiõe ſecrete ſt dñi ignorãt· quãdo ve
niant: et adhuc obſtruſe eſſe mõſtran
tur. Hic et ſecrete ẽ q̃d dicit̃ et que
rẽtibus nõ tacent̃ Quapropter dño
ſupplicemus effuſius. vt nob emenda
tionem ſaluberrimã conferre dignet̃.
quia ſine excuſatiõe peccat· cui retri/
butio meritoꝝ predicitur eſſe ventura
Hiero. Ipſe q̃ domin⁹ ẽ ab antichri
ſti operibus nos cuſtodire dignetur
illeſos. vt ab illo pupilli facti: patrem
chriſtũ dñm cognoſcẽtes: ipſũ ſequa
mur fide: ipſũ timeamus corde: ipſuꝫ
glorificemus ope: cui cũ eterno patre
et ſpiritu ſancto eſt honor et gloria in
ſecula ſeculoꝝ. Amen.

IN domio cõfi

Titul⁹ hui⁹ ps tal' ẽ In finem
ps dauid Hug. In precedẽti ps.
egit de perſecutiõe bonoꝝ tp̃e ãtichri/
ſti futura. hic agit de perſecutiõe bo/
noꝝ que eſt a mẽbris antichriſti. de q̃
bus pma ioh. i. dicit̃ Nũc antichriſti
multi ſt̃ Caſſ Qd aũt ĩ titulo ponit̃
In finẽ: ſp ad dñm chriſtuꝫ ẽ referen
dũ. quod quãdoq; indicat glorioſam
paſſionẽ: mõ triumphalẽ reſurrectio/
nẽ: nũc aũt ſãctã fidẽ declarat. in qua
heretici digladiãtur. i. dimicãt contra
fideliſſimos chriſtiãos Hug. Pro
pheta igit̃ ĩ pſona cuiuſlibꝫ fidelis lo
quit̃ hereticis: qui nitũt̃ catholicos ĩ
ſuam cõuertere prauitatẽ dicẽs

In domino ↄfido. qui ẽ ſpes ſa/
lutis mee. quomõ. o vos here
tici dicitis. i. ſuadetis aĩe mee. i.
mihi. transmigra in mõtẽ. i. ad nos
q̃ ſum⁹ magni litterati. Et debes trãſ/
ire· q: es ſicut paſſer. i. pennat⁹ ṽtu
tib⁹. Idẽ gloſa. Moraliter hoc debet
dicere vir iuſt⁹ cũ tẽtatur precipue de
vana glã vl' ambitõe. In dño ↄfido.
i. quẽ fixi ſpem meã. quõ dicitis aĩe
mee. nũ dic mihi. q: diabol⁹ nõ multũ
curat. q: hõ exaltet̃ exteri⁹. ſꝫ h̃ pcipue
cupit. vt iteri⁹ vane glẽ ↄſentiat. trãſ/
migra ĩ mõtẽ. ſupbie vel ãbitiõis. ſi
cut paſſer. Ecce q̃d dicũt ſuggeſtio/
nes pũe: merito debes tẽſire ad alti/
orẽ ſtatũ. q: es pẽnat⁹ ṽtutib⁹. ⁊ orna
t⁹ bõis opib⁹ Cõpat̃ vir iuſt⁹ paſſeri
ppt mlta. q: modic⁹ ẽ vt paſſer p hũi/
litatẽ: leuis p tpaliũ abiectiõeꝫ: caut⁹
p ſuã ſollicitã cuſtodiã. ⁊ habitat ĩ pe
tra p iugẽ meditatiõeꝫ dñice paſſiõis
Deĩn pp̃ha ↄuertẽs ſmonẽ ad catho
licos expoĩt quare dixerit In dño ↄfi/
do. q̃i dicat Ideo dixi h̃ Qm ecce pec
catores. i. hẽtici intẽderũt arcũ. i.
ſacrã ſcripturã ad volũtatẽ ſuã expo
nẽdã ſupſert. parauert̃ ſagittas ſuas
i. pata hñt ṽba venenoſa ⁊ argumẽ
tatiões ſophiſticas. ĩ pharetra. i. in
corde ſuo. ⁊ h̃ vt ſagittẽt ĩ obſcuro
i. ĩ ſuis ambiguis et obſcuris ſnĩis
rẽos corde. i. ĩ ſimplici ſẽſu degẽ/
tes. Idẽ gloſa ex Hiẽo. Collect.
Greg. ṽo. xxxi. li. mo. hũc ṽſiculũ ita
exponit Quid pharetre noĩe niſi pra
uorũ machĩatio deſignat̃. Iniq ẽi cũ
dolos q̃s bõis excogitãt ſecretis ma
chĩatiõib⁹ occultãt. q̃i ĩ pharetra ſagit
tas parãt Et ĩ hac pñtis vite caligĩe
velut ĩ obſcuro rectos corde feriunt.
q: maculoſa coꝝ iacula ⁊ ſẽtiri p vul
n⁹ pñt. ⁊ tñ venientia dephẽdi ñ pñt.
Deĩn ab hereticis ↄuertit ſmoeꝫ ad
dñꝫ. d. Qm. ac ſi dicat Glo. p arcũ
i. p ſacrã ſcpturã hẽtici parãt decepti
ones ſimplicib⁹. qd tñ ñ ẽ ex vitio ſcp
ture. Caſſ ſꝫ d neq̃ſſima volũtate ſua
qm q̃ pfeciſti. i. ſcpturas q̃s pfecte
ediditi ad ſalutẽ deſtruxert̃. Glo.
i. puertert̃ male exponẽdo. iuſt⁹ aũt
i. ſ. chr̃s qd fecit? q̃ſi dicat. ſi hẽtici
offẽdũt· nõne chr̃s pacẽ dat nob? dat
vtiq; pacẽ· quã vos hẽtici nefãda diſ/
ſenſione violatis. q̃ dixit. Pacẽ meã
do vobis: paceꝫ meã relinquo vobis

Aug. chr̄s q̄d nob̄ fecit. qui tradi
torē ſuū tāta pacīa ꝑtulit. vt ei primā
euchariſtiā cōfectā manib⁹ ſuis ⁊ ore
ſuo cōmēdatam ſicut ceť is apl̄is tra
deret? Quid nob̄ fec̄ chr̄s. qui eundē
traditorē ſuū quē diabolū noīauit añ
traditionē ſui dñi. nec loculis dñicis
fidē potuit exhibere. cū ceteris apo
ſtoľ ad p̄dicandū regnū celoꝝ miſit?
vt demōſtraret dona dei ꝑuenire ad
eos. qui eū in fide accipiūt. etiamſi ta
lis ſit ꝑ quē accipiūt q̄lis iudas fuit.
Caſſ. exprobratis his q̄ falſa ſētiūt
de religiōe veriſſima: ꝯſequēter ꝓphe
ta dicit iudicia dñi eſſe vētura. vt hu-
mana peruerſitas ſaltē ꝯſiderata dñi
diſtrictiōe ſe corrigat. Vñ dic̄. Dñs
in tēplo ſācto ſuo. i. in vnoquoq̄ re
ligioſo. Sicut ait apoſtolus. Si quis
templū violauerit. diſperdet illū deus.
Tēplū ei dei ſanctū ē q̄d eſtis vos.
vt ſciat heretic⁹ a deo ſe poſſe diſpgi
ſi q̄ noſcūť corda recte credētiū poſſi
deri. Dñs in celo. i. in ſanctis hoīb⁹
ſedes eius. q꜡ ſanctos viros preſen
tia maieſtatis ſue diuinitas inſidere
dignať. Hiero. Oculi ei⁹ in pau-
perē reſpiciūt. oculi chriſti. id ē aſpe-
ctus diuinitatis. Glo. videlȝ mia
eius ad populū chriſtianuȝ reſpicit.
palpebre eius īterrogāt filios hoīm.
Caſſ. ꝓpheta loquiť hic allegorice
de deo quaſi habeat palpebras. q̄ cuȝ
claudūtur nihil videtur. dicit ei dñm
nō ſolū reſpicere quādo intēdit oculꝭ.
ȝ etiā tūc req̄rē. i. conſiderare filios
hoīm. cū eos negligē quaſi dormiēs
eſtiatur. Hier. Palpebre ſunt diui
nitatis ſubtilitas. i. iudicia dī occulta
in quibus nos īterrogat. i. cognoſcit
quid habet vnuſq̄ſq꜡. Ric. per hoc
ſcrutať act⁹ ⁊ cogitatiōes filioꝝ hoīȝ.
q̄ idcirco dicunť palpebre dei. q꜡ ipa
iudicia eius q̄ñȝ nob̄ claudunť. ⁊ q̄ñ
q꜡ nob̄ aperiunť tā꜡ palpebre oculoꝝ

Hiero. Videmus vnā gētē flagella
ri. et ſcim⁹ ꝓ qua cauſa flagellať. Hec
manifeſta iudicia ſūt. Videm⁹ alterā
flagellari. et neſcim⁹ ꝓ q̄ cauſa. et hec
iudicia dei ſūt occulta tā꜡ nobis clau
ſa. Et per hec ſuperius ꝯphēſa. Dñs
interrogat iuſtū ⁊ impiū. Aug. i. ꝓ
bat ⁊ diſcernit cōſciētias eoꝝ de qui
bus noſciť ſolus de⁹ ferre iudicium.
Et ſic interrogādo inuenit q꜡ qui di
ligit iniq̄tatē. i. peccatū. Nā peccatū
iniquitas ē. vt dī Jo. iij. Remigi⁹.
Ille diligit iniquitatē. q̄ ex deſiderio
peccat. qui ⁊ſi ſꝑ viueret. ſēper ſuis
deſiderijs peccādo vti vellet. Et hic
odit aīaȝ ſuā. Caſſ. De ei perſe
quiť q̄ ſeq̄ť diabolū. dū illas ſemitas
cōmeare mauult. que ad penarū loca
fugiēda perducūt. Aug. Quid aūt
dilectoribus iniquitatū ſit futuꝝ. cōſe
quēť oñt dicēs. Pluet. ſ. dñs. i. plu
ere faciet. ſuꝑ peccatores laq̄os. vt
illa q̄enť: ita q꜡ ñ poſſūt mereri. vnde
ꝓuerb. v. Iniquitates ſue capiēt im
piū: et funibus peccatoꝝ ſuoꝝ cōſtrin
gitur. Ric. Etiā iuxť litterā peccato
res moriūť ſbito ⁊ ex improuiſo q̄i ca
pti laq̄o. Glo. Ignis. i. cupiditas.
ſulphur. i. fetor maloꝝ operū. et
ſpūs ꝓcellaꝝ. ꝑ h̄ penā eťni iudicij
īdicat. ⁊ v̄bera pc̄coꝝ. Hier. Hoc to
tū ſm hiſtoriā factū fuit qñ dñs pluit
ſulphur ⁊ ignē ſuꝑ ȝodomā. vt ait a-
poſtol⁹ Judas. in ex^m ignis eterni fa
ctū fuit. Addiditq꜡. ps calicis eoꝝ.
q̄re dixit ptē eoꝝ? q꜡ vn⁹quiſq꜡ ꝓ pte
ſua q̄i de calice iuſtā vīdictaȝ recipiet
ꝓut geſſit miſerias ſuas vt ait ꝓph̄a.
Reddet de⁹ vnicuiq꜡ iuxť opera ſua.
Et iō tā꜡ rōeȝ r̄ddēs quare id fiat ſb̄
ijcit. Qm̄ iuſt⁹ dñs. ꝑ naturā. ⁊ iuſti-
cias dilexit. q꜡ vnunquēq꜡ ſm opus
eius propriū iudicat. equitatem vi-
dit vultus eius. vt ſanctis premia:
peccatoribus penam tribuat.

Caſſ. Quā bñ ꝯſutias ꝛ puerſitates
hereticoꝝ ꝛ malignoꝝ. nec nō retributiões
impioꝝ ps iſte mirabili breuitate cō-
plexꝰ ē. vt quoꝝ futuras pēas agnoſci-
mꝰ: ab eoꝝ prauitate arceamur. Hiero.
Quapropt dño ſupplicemꝰ. qtenꝰ nos
vocatiōe ſua dignet efficere dignos.
ꝛ nō ſm pccā nr̄a nob ſupplicia īferat.
ſꝫ ſm magnā miām ſuā veniā largiat.
ꝙ ipi ē cū eterno prē ꝛ ſpūſco honor et
gloria in ſecula ſeculoꝝ Amē

Saluum me fac

Titulꝰ huius ps talis ē In finē ps
dd ꝓ octaua. Deſcꝰ eius talis ē. ps iſte
attribuitur dd .i. fideli tēdenti ī finē
.i. in chr̄m. et ī eodē ps orāt ꝓ octa-
ua. i. ꝓ die iudicij. de q ī . vi. ps. ē dcm
eſt. Glo. Vidēs ei vir ſcūs multi
plicatā vanitatē ſeculi. q ſbito timēs
exclamat ꝓ magnitudie periculi ꝛ ait
Saluū me fac dñe: q potes ſolꝰ
ſaluare. qm defecit ſcūs. quātū
ad paucitatē. Cauſā huius defectꝰ ſb-
iungit. qm diminute ſūt veritates a fi
lijs hoim. Aug. Veritas vna ē q
illuſtrāt ꝛ illuiant aīe ſcē. Sꝫ qm mul
te ſt aīe: ideo ī ipis multe vitates dici
poſſūt: ſic ab vna facie multe ī ſpecu-
lo apparēt imagīes Hug. Triplex
eī ē vitas. iuſticie q deficit ꝑ auaritiā.
ꝛ vitas vite q deficit per luxuriā et
qdlibꝫ peccatū mortale: ꝛ vitas doctrie
q deficit ꝑ ſuperbiā ꝛ vanā glaꝫ. Quō
he vitates diminute ſt. oñt ꝯſequent
dicēs Vana locuti ſt de trēis vnꝰ
qſqꝫ ad decipiēdū primū ſuū cui
tenet fidelitatē Aug. ꝓximū dcm
hoiez oꝫ itelligi. ꝙ nemo ē cū q ſit ope
rādū malū. labia doloſa ſupple hñt. i.
bilīgues ſunt ꝙ in corde et corde lo
ſunt. habentes aliud in cogitatione
qꝫ loquāt ore Caſſ. Quotiēs volu
mꝰ doloſos exprimē: duplicia eoꝝ cor
da declaramus. Hic ꝛ bilīgues dicimꝰ.
q in vna ſnia minime pſeuerāt. Hug.
Deīn ſbiūgit non optando ſꝫ ꝓphetā
do qd futuꝝ ē dicēs Diſpdat dñs.
id ē diſperdet vniuerſa labia doloſa
ꝛ liguā magniloquā. i. ſupbā: maxie
illoꝝ Qui dixerūt arrogāt liguā no
ſtrā magnificabimus. i. opa dicta et
noſipos tactāter laudādo labia nr̄a
a nob ſt. quaſi dicēt. a nobmet ipis
habemus et ſciaꝫ ꝛ dñiū. qs ē nr̄
dñs eſt? quaſi dicāt: nullus Caſſ.
Hoc ſuperbi habēt ꝓpriū. ꝙ dominiuꝫ
ſuper ſe deſpiciūt: ꝛ in ꝓſperis rebus
nimiā loqcitatē turgētes. gloriā ſuā
exaltāt pſumūt. ꝛ ponūt ī ꝓpa ptāte
quod ſe a deo nō intelligūt accepiſſe.
Hug. Magnificare etiā qdam ſtu
dēt ſuā liguā. q vba ſbtilia loq conāt
vt videāt ſapiētes. q vt dicit Hiero.
obducto ſupercilio grādia vbā cruti
antes int mulierculas: de ſacris litte
ris philoſophāt. Deinde ꝓpha vice
dei patris promittit chriſti incarnati
onē dicēs Propter miſeriā inopū ꝛ
et gemitū pauperꝫ. Hier. qui erāt
miſeri. niſi cūcti generalit hoies ī pec
cato nati. ac per h ī inferno ꝓgeniti?
Et qui pauperes gemētes. niſi antiq
patres ī clauſtris inferni detēti ꝓpter
peccatū pmi parētis? ꝓpt hos liberā
dos nūc in tēpore gratie exurgam
dicit dñs. videlꝫ deus pater. h ē mit
tā filiū meū q eos redimat. ꝛ illos qui
in miſeria ſūt ī mūdo. ꝛ eos qui in in-
ferno cōmorant. qd ita factū ē Po-
naꝫ in ſalutari meo. id ē in filio meo
incarnato. dixit in ſalutari. ꝛ nō dixit.
quid ponā. ſubauditur ſalutē gētiuꝫ.
ꝛ adhuc quid ponā contra gemituꝫ?
leticiā. ꝛ contra paupertatē diuitias
ſpirituales. fiducialit. i. potētialiter
Caſſ. ꝙ poteſtas patris/filij fidu-
cia ē. ſicut filij fiducia poteſtas ē pris
Agā in eo. Glo. ꝙ nihil ei reſiſtet.
q etiā docebit nō qi ſcribe ꝛ phiſei. ſed